

MOGYORÓSBÁNYAI MINIBÖLCSŐDE

SZAKMAI PROGRAM

*„ Nincs az életben nagyobb felelősség és, nagyobb megtiszteltetés,
mint, hogy felneveljük a következő Nemzedéket.”*

Everett Coop

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető

1. A MINIBÖLCSŐDE MŰKÖDÉSÉT MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYOK ÉS SZAKMAI DOKUMENTUMOK

1.1. A minibölcsoede működését meghatározó jogszabályok

Alaptörvény

Törvények

Rendeletek

1.2. Szakmai dokumentumok

A minibölcsoede szakmai tevékenységét meghatározó jogszabályok

2. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

3. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

3.1. Az ellátandó célcsoport

Az ellátás igénybevételenek módja

A minibölcsoedei felvétel rendje

A minibölcsoede nyitvatartása

Fenntartó

Tulajdonos

4. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Bölcsoedekép

5. A MINIBÖLCSŐDE CÉLJA ÉS FELADATAI

5.1. A minibölcsődei nevelés-gondozás célja

Kiemelt szakmai célkitűzések

5.2. A minibölcsődei nevelés-gondozás feladatai

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

6. A MINIBÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS ALAPELVEI

6.1. A család rendszerszemléletű megközelítése

6.2. A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

6.3. A családi nevelés elsődleges tisztelete

6.4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

6.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A kisgyermeknevelővel szembeni elvárások, jellemzők

A kisgyermeknevelő kiemelt feladatai

6.6. A biztonság és a stabilitás megteremtése

6.7. Fokozatosság megvalósítása

6.8. Egyéni bánásmód érvényesítése

6.9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

6.10. A gyermek kompetenciakészítés támogatása

7. A MINIBÖLCSŐDE SZEMÉLYI FELTÉTELEI

8. A MINIBÖLCSŐDE TÁRGYI FELTÉTELEI

9. A MINIBÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

9.1. Tanulás

A kisgyermeknevelő feladatai

Tanulási módszerek

A tanulási folyamatok értékelése

9.2. Gondozás

Testápolás

Az egészséges táplálkozás

Öltözködés

Mozgás

Pihenés, alvás

A bántalmazás, erőszak megelőzése

9.3. Játék

A tevékenység célja

A kisgyermeknevelő feladatai

A játéktevékenység fő funkciói

Fő feladataink

Együtt játszás a gyermekekkel

Különböző fejlettségű gyermekek együtt játszásának segítése

A minibölcsődében előforduló játékfajták

Gyakorlójáték

Építő-, konstruáló játék

Szerepjáték

Szabályjáték

A gyermek beszédképességének fejlesztése játék közben.

A kisgyermeknevelő játéksújtó módszerei

9.4. Mozgás

A tevékenység célja

A kisgyermeknevelő feladatai

9.5. Mondóka, ének

A tevékenység célja

Esztétikai nevelés

A kisgyermeknevelő feladatai

A zenei képességek fejlesztése

9.6. Vers, mese

A tevékenység célja

A kisgyermeknevelő feladatai

9.7. Alkotó tevékenységek

A tevékenység célja

A kisgyermeknevelő feladatai

9.8. Egyéb tevékenységek

10. A MINIBÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI

10.1. A „saját kisgyermeknevelő” rendszer

10.2. Gyermekcsoport szervezése

10.3. Tárgyi feltételek

A játékeszközök kiválasztásának egészségügyi és pedagógiai szempontjai

10.4. Napirend

Minibölcsődénk általános napirendje

11. A CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI

11.1. A családlátogatás

11.2. Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

11.3. Napi kapcsolattartás

11.4. Egyéni beszélgetés

11.5. A szülőcsoportos beszélgetések

11.6. Szülői értekezlet

11.7. Indirekt kapcsolattartási formák

12. A MINIBÖLCSŐDE KAPCSOLATRENDSZERE

Kapcsolat a családokkal

Bölcsőde és óvoda kapcsolata

A bölcsőde kapcsolata a bölcsődei hálózaton belül:

Kapcsolat a háziorvossal és a védőnővel

Egyéb kapcsolatok

13. AZ ALAPELLÁTÁSON TÚLI, A CSALÁDI NEVELÉST TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSOK

Gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok

Hátrányos helyzetű gyermekek szüleivel való kapcsolattartás

Sajátos nevelési igényű gyermek a minibölcsődében

14. ÉLELMEZÉS

15. A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉS KOR VÉGÉRE

16. AZ ELLÁTÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA

17. ÜNNEPEK

18. DOKUMENTÁCIÓ A MINIBÖLCSŐDÉBEN

18.1. A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció

18.2. Az intézményvezető/szakmai vezető által vezetett dokumentáció

18.3. Gyermekorvos által vezetett dokumentáció

19. ÉRDEKVÉDELEM

- A gyermek joga
- A gyermek kötelessége
- A szülő joga
- A szülő kötelessége
- A kisgyermeknevelő jogai
- A kisgyermeknevelő kötelessége
- Panaszjog

20. A MINIBÖLCSŐDE EGÉSZSÉG-, BALESET-, ÉS MUNKAVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS SZABÁLYAI

- Közvetlen prevenció
- Gyógyszeradás, elsősegély
- A minibölcsőde egészség-, baleset- és munkavédelemmel kapcsolatos szabályai
- A bölcsődés gyerekek egészségvédelme
- A bölcsődei dolgozók egészségvédelemmel kapcsolatos szabályai
- Takarítás
- Szennyes-ruha kezelése, mosása
- Balesetvédelemmel kapcsolatos szabályok

21. A DOLGOZÓK NYILVÁNTARTÁSA, TOVÁBBKÉPZÉSE

22. MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: Minibölcsőde házirend
2. számú melléklet: Kérelem bölcsődébe történő felvételhez
3. számú melléklet: Megállapodás

23. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- A szakmai program hatályba lépése

24. ZÁRADÉK

Bevezető

Régóta foglalkozunk már a minibölcsőde létesítésének gondolatával. A családok támogatása, segítése, befektetés a jövőbe. A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak. Az Alapprogram a családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nemcsak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg. Ezen szempontokat és bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjában megfogalmazottakat figyelembe véve alkottuk meg mini bölcsődénk Szakmai Programját.

1. A MINIBÖLCSŐDE MŰKÖDÉSÉT MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYOK ÉS SZAKMAI DOKUMENTUMOK

1.1. A minibölcsőde működését meghatározó jogszabályok

Alaptörvény

- Magyarország alaptörvénye (2011. április 25.), és annak módosításai

Törvények

- 1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény „Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról”.

Rendeletek

- 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 369/2013. (X. 24.) Kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 37/2014. (IV. 30) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról

- 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja
- 328/2011. (XII. 29) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról.

1.2. Szakmai dokumentumok

- Szakmai program
- Házirend
- Felvételi- és előjegyzési napló
- Csoportnapló
- Éves munkaterv
- A gyermekek fejlődési naplói
- Bölcsődei törzslap
- Családi füzet

2. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Az intézmény hivatalos elnevezése: Mogyorósbányai Minibölcsőde

Az intézmény címe: 2535 Mogyorósbánya, Petőfi Sándor utca 5/A.

Telefonszáma: +36(33)950-732

E-mail: minibolcsode@mogyorosbanya.hu

Statisztikai számjele: 15847287 8891 322 11

Adószáma: 15847287-1-11

Törzskönyvi azonosító száma (PIR): 847285

Az intézmény tulajdonosa: Mogyorósbánya Község Önkormányzata

Az intézmény fenntartója és felügyeleti szerve: Mogyorósbánya Község Önkormányzata

Az intézmény fenntartójának címe: 2535 Mogyorósbánya, Szőlősor u. 1.

Telefonszáma: +36(33)507-855

E-mail: hivatal@mogyorosbanya.hu

A minibölcsőde férőhelyszáma: 7 fő (ha mindegyik kisgyerek betöltötte a második életévét, akkor 8 fő)

A minibölcsőde csoportjainak száma: 1 csoport

A minibölcsőde nyitvatartása: 6:45-17:00

A minibölcsőde működési körzete: Komárom – Esztergom Vármegye

A minibölcsőde: - intézményvezetője: Zombori Bernadett Mária

- orvosa: Dr. Mosonyi Anna

- védőnője: Ádámszki Sándorné

A szakmai program érvényességi ideje: 2024. november 11.

3. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

3.1. Az ellátandó célcsoport

Bölcsődei ellátás keretében a gyermek 1 éves korától nevelhető és gondozható egészen addig, míg el nem éri az óvodaköteles kort. Ha a gyermek január 1. és augusztus 31. között tölti be a 3. életévét, akkor augusztus 31-ig, ha szeptember 1. és december 31. között, akkor a következő év augusztus 31-ig. Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és orvos ezt igazolja, a bölcsődében gondozható a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

Az ellátás igénybevételének módja

- A szülő gyermeke bölcsődei felvételét bármikor kérheti, a gyermekek felvétele a nevelési évben - amennyiben azt a férőhelyek száma lehetővé teszi – folyamatosan történik.
- Jelentkezni a következő nevelési-gondozási évre a felvételi kérelem benyújtásával a meghirdetett időpontban, a Minibölcsőde intézményvezetőjénél lehet.

A minibölcsődei felvétel rendje

A minibölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart.

Azok a gyermekek vehetők fel, akiknek szülei, nevelői, gondozói

- munkavégzésük,
- képzésben való részvételük
- betegségük,
- szociális ok miatt nem tudnak napközbeni ellátásukról gondoskodni.

A felvétel során előnyben kell részesíteni

- ha a gyermek szülője munkáltatói igazolással bizonyítja, hogy munkaviszonyban áll,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- a 3 vagy több gyermeket nevelő családban nevelkedő gyermeket,
- az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket,
- a védelembe vett gyermeket,

- a Mogyorósbánya községben állandó lakhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező szülők gyermekét,
- ha a gyermek a 2. életévét adott év augusztus 31-ig betölti,

A gyermek minibölcsődébe történő felvételét a szülő/törvényes képviselő kérheti, egyéb esetekben a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a körzeti védőnő,
- a házi gyermekorvos vagy a házi orvos,
- a család- és gyermekjóléti szolgálat,
- a gyámhatóság.

A bölcsődei nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését.

A minibölcsőde nyitvatartása

A minibölcsőde nyitvatartási idejét a fenntartónak kell meghatároznia, figyelembe véve a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek munkaidejét.

Bölcsődénk reggel 06:45 órától délután 17:00 óráig tart nyitva.

A bölcsőde nyári nyitvatartási rendjét a fenntartó hagyja jóvá. A fenntartó minden év 02. hó 15-ig tájékoztatja a szülőket a bölcsőde nyári nyitvatartási rendjéről.

A bölcsődében április 21.-e, vagy ha az heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik, az azt követő legközelebbi munkanap, minden évben nevelés-gondozás nélküli munkanap. Célja, a bölcsődében dolgozók szakmai fejlesztése. A nevelés-gondozás nélküli munkanapon a bölcsődei ellátás keretében – erre irányuló szülői kérés esetén – a gyermek felügyeletét és étkeztetést kell biztosítani. A szülőket a nevelési- gondozási év elején tájékoztatni kell a tervezett nevelés-gondozás nélküli munkanapról, valamint nevelés-gondozás nélküli munkanap előtt 7 nappal a gyermek felügyelete és az étkeztetés biztosítása iránti igény bejelentésének lehetőségéről.

Fenntartó

Az újonnan létrehozott 8 férőhelyes minibölcsőde fenntartója az Önkormányzat, amely maga üzemeltetni az intézményt és biztosítja a bölcsődei ellátást a település lakossága számára.

Tulajdonos

Mogyorósbánya Község Önkormányzata a lakosság bölcsődei ellátási formákhoz való hozzáférését kívánja biztosítani a fejlesztéssel. Költségvetési szervként feladatának tekinti a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatását, a kisgyermekes szülők munkaerőpiacra történő visszatérésének elősegítését, a fiatalok elvándorlásának megfékezését és ezzel együtt a gyermekvállalási kedv fellendítését.

4. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Legfontosabbnak tartjuk, hogy gyermekeink otthonos, szeretetteljes, nyugodt, derűs és biztonságot adó környezetben nevelődjenek. Fő törekvésünk, hogy a gyermekek társaikkal és a felnőttekkel való együttműködés során elsajátítsák az együttélés szokásait, megtanuljanak figyelni, alkalmazkodni, együtt érezni egymással, miközben tolerálják a sokszínűséget.

A nevelőmunkánkban megteremtjük a felszabadult mozgás sokoldalú élményét, ezáltal hozzásegítjük a gyermekeket ahhoz, hogy a környező világból minél több élményhez, tapasztalathoz jussanak.

Nagy hangsúlyt fordítunk a játék élményszerű és örömkeltő feltételeinek megteremtésére, hiszen általa ismerkednek meg a világ csodáival, amely egyben tükörképe mindazoknak a tapasztalatoknak, amelyet a gyermek átélt, s a játék nyelvén megfogalmazott.

A személyiségfejlesztés során tiszteletben tartjuk a gyermekek egyéni különbségeit, figyelembe vesszük életkorukhoz igazodó szükségleteiket. Céljaink eléréséhez szükségünk van a partnereink támogatására, hiszen csak közös együttneveléssel tudjuk formálni, alakítani a gyermekeket, hogy biztosan eligazodjanak a világban.

Az intézmény dolgozóinak széleskörű szakmai felkészültsége, innovációs törekvései, minőség iránti elkötelezettségük jelentik a biztosítékot céljaink eléréséhez.

A gyermekek fejlődési tempója, élet- és nevelési körülményei eltérőek. Különböznek egymástól testi, idegrendszeri sajátosságaikban, tapasztalatokban, érzelmeikben, érdeklődésükben, aktivitásuk terén. Mind ezektől függ, hogy hogyan hat rájuk a bölcsődei környezet, hogy hogyan kerülnek kapcsolatba a kisgyermeknevelővel, társaikkal.

Az egyéni bánásmód – melyre nagy hangsúlyt fektetünk – biztosítja, hogy a gyermekek megfelelően váljanak a közösség tagjává.

A nevelőmunka eredményessége attól függ, hogy mennyire sikerül az egész közösség előtt álló feladatokat minden gyermek számára közelivé, érthetővé, érzelmileg elfogadhatóvá, vonzóvá tenni.

Az idő előre haladtával nőnek az egyéni különbségek a gyermekek között. Érdeklődésük a környező világ iránt kiszélesedik, megismerési motivációjuk elmélyül. Feladatunk annak elősegítése, hogy minden gyermek tűnjék ki valamiben, legyen olyan rá jellemző pozitív megnyilvánulás, tevékenységi terület, amihez jól ért, amiben ügyes.

Egyéni bánásmódra minden gyermeknek szüksége van. Annak is, aki sajátos tulajdonságával nem hívja fel magára a figyelmet. Ezért a bölcsődei élet valamennyi területén minden gyermekre vonatkoztatva érvényesítenünk kell. Ennek alapvető feltétele a gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, jellemzőinek ismerete.

Mivel a bölcsődei nevelés gyermekközpontú, ennek megfelelően kell törekednünk és nagy hangsúlyt fektetnünk a gyermeki személyiség kibontakoztatására, az egyéneként változó testi és lelki szükségletek kielégítésére. Fontos tudnunk még, hogy a bölcsődés korú gyermek életkori sajátosságaiból fakadóan kiszolgáltatott.

Alapvető követelmény a kisgyermek emberi méltóságának, jogainak biztosítása a bölcsődei nevelés teljes eszközrendszerével.

Mi fontosnak tartjuk

- a sokféleség elfogadását, a segítőkészséget, a megértést,
- az önkritikát, a toleranciát, a jóindulatú együttműködést,
- a pedagógiai-, pszichológiai kulturáltságot, műveltséget,
- a megfelelő konfliktuskezelést,
- minden körülményben a gyermekek javára cselekvést.

Számunkra fontos a gyermekek

- testi-lelki egészsége,
- jókedve,
- ismereteinek gyarapodása,
- ötletgazdagsága, fantáziája,
- ragaszkodása,
- utánzási vágya,
- szeretete – mind azt jelzi, hogy jó úton járunk.

Bölcsődékép

A minibölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája, a családban nevelkedő gyermekek szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. A bölcsőde egyrészt folytatja a család nevelőmunkáját, másrészt új módon kiegészíti azt. A nevelés a minibölcsődében családi légkörben folyik, biztosítva a gyermekek neveléséhez szükséges sokféle, változatos tevékenységet. A bölcsőde funkciói -óvó-védő, -szociális, -gondozó-nevelő-személyiségfejlesztő.

A bölcsőde

- Biztosítja a gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, a szabad játék lehetőségét.
- Az intézménybe járó gyermekek számára megteremti az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes, sürgetésmentes légkört.
- Közvetetten segíti az óvodai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatása mellett az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- Bölcsődénk tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével, a dolgozók személyes példájukkal segítik a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.
- A bölcsődei nevelésben alkalmazott összehangolt pedagógiai intézkedések a gyermek személyiségéhez igazodnak és biztosítják minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
- Beszélő környezetével biztosítja a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartását, a gyermeki kérdések támogatását, a mindennapi anyanyelvi és értelmi nevelést és fejlesztését.

Ezen funkciók figyelembevétele jelenti a bölcsőde működésének, a kisgyermeknevelő munkájának alapját, kiindulópontját.

5. A MINIBÖLCSŐDE CÉLJA ÉS FELADATAI

5.1. A minibölcsődei nevelés-gondozás célja

A nevelés céljának pontos meghatározása nemcsak bölcsődei, hanem társadalmi kérdés is, hiszen a társadalom számára nagyon is döntő kérdés, hogy milyen célt, milyen emberképet állít maga elé a nevelés. A nevelés céljai, feladatai a társadalom életéből erednek, a társadalom gazdasági, szociális, politikai körülményei határozzák meg. De a célt csak meghatározni nem elég. A tudatos és hatékony nevelőmunka megvalósításához látni kell a várható, illetve az elvárando eredményeket is. A bölcsődei nevelés-gondozás során tehát olyan célokat kell kitűzni, amelynek központja a gyermek, egyéni és életkori sajátosságaival együtt.

A bölcsődei élet során mindannyiunk célja és feladata azonos: biztonságban, jó körülmények között tudni a gyermekeket, ahol megfelelő testi és szellemi fejlődésük biztosított, ahol a gyermek jól érzi magát. Összhangban nevelni-gondozni a gyermekeket a szülőkkel, tiszteletben tarva a családi nevelés elsődlegességét.

Kodály Zoltánt idézve: „Csak boldog gyermekből lehet boldog felnőtt, s csak ezekből lehet boldog ország.”

Felelősek vagyunk azért, hogy képességeik fejlődjenek, személyiségük pozitív irányban alakuljon. Figyelnünk kell arra, hogy szervezetük egészséges legyen, mozgásuk összerendezett, érzékszerveik épsége képessé tegye őket a differenciált érzékelésre. Igyekszünk kialakítani kötelességérzetük, feladattudatuk, segítjük őket a közösségi együttélés szabályainak elfogadására.

Kiemelt szakmai célkitűzések

- a környezeti nevelés,
- a szűkebb környezet megismerésére, szeretetére nevelés, főképp a helyi szokásoknak, hagyományoknak megőrzésére nevelés
- a környezettudatos magatartás megalapozása,
- a partnerközpontú család-bölcsőde kapcsolat kialakítása,
- szemléletformálás,
- szülői kompetenciák erősítése.

Sok család esetében kulcsfontosságú a munkába állás, a mi feladatunk enyhíteni a terhen azáltal, hogy gyermekeiket biztonságos, szeretetteljes támogató környezetben tudhatják. Családbarát intézményként hozzájárulunk a családok élhetőbb életéhez, életminőségük javításához.

A bölcsődéskor végére a gyermekek nagy utat tesznek meg a fejlődésben. Vonzóvá válik előttük az óvoda, és képessé válnak arra, hogy ott a feléjük irányuló elvárásoknak eleget tegyenek. A fejlődésnek ez a foka már a bölcsődei nevelés céljának elérését jelenti.

5.2. A minibölcsődei nevelés-gondozás feladatai

A Bölcsőde feladata a családban nevelkedő 3 éven aluli kisgyermek napközbeni ellátása keretében szakszerű nevelés-gondozás, harmonikus testi, - érzelmi, szellemi fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, a bölcsődei gondozási-nevelési év végéig maradhat a bölcsődében.

Amennyiben még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében.” (1997. évi XXXI.tv.). A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei a nevelési-gondozási feladatokon keresztül valósulnak meg, melyek az egészséges testi fejlődés, az érzelmi –és szocializációs fejlődés, a megismerési folyamatok fejlődésére kell, hogy irányuljanak.

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

Bölcsődénk, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg. A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez.

A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket, valamint folyamatos tájékoztatást nyújt a gyermek intézményi életéről, fejlettségi szintjéről, állapotáról, a fejlődést segítő kölcsönös együttműködés érdekében.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Az egészséges életmód kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. A gyermeket erőteljes testi fejlődés jellemezi, így az a bölcsőde feladata, hogy ezt a fejlődést minél jobban elősegítse. A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi, lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakokhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos, egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység, és pihenés feltételeit. Törekedni kell az alapvető higiénés szokások kialakítására. A prevenció feladatok megvalósítása esetén speciális szakemberek is bevonhatók.

Fontos feladat

- a gyermekek gondozása, testi-lelki szükségleteiknek, mozgásigényüknek kielégítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a gyermeki testi képességek fejlődésének elősegítése,
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel és a kisgyermeknevelővel együttműködve speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A gyermek jellemző sajátossága, a magatartás érzelmi vezéreltsége. Ezért ez a tény a kisgyermeknevelőtől érzelmi gazdagságot, empátiás készséget, helyzetfelismerő-, helyzetteremtő készséget kíván. A gyermek érzelmi fogékonysága hatással van az észlelésre és a gondolkodásra is.

Az érzelmek a mozgatórugói cselekvéseinek, sőt a cselekvés addig él, amíg az érzelmek jelen vannak. Ebben a korban az érzelmeket labilitás jellemzi. Gyakran a legkisebb ok is képes életre hívni a hangos öröm vagy bánat különböző megnyilvánulásait. De ezek amilyen gyorsan keletkeznek, olyan gyorsan el is múlnak. Jellemző még a polarizáltság, hogy vagy nagyon szomorú a gyermek és sír, vagy nagyon örül. E tények ismeretében nagy szükség van az érzelmi nevelésre. A bölcsőde feladata a barátságos légkör, otthonos, szeretetteljes életkörülmények biztosítása, valamint pozitív töltésű kapcsolat kialakítása a kisgyermeknevelő – gyermek, gyermek – gyermek között. Fontos, hogy már a bölcsődébe lépéskor kedvező érzelmi hatások érhék a gyermeket, ezért jelentős szerepe van a beszoktatásnak. A gyermekek egyéni sajátosságaiknak időtartamban is, magatartási megnyilvánulásban is nagy különbség van abban, ahogyan beilleszkednek a közösségi életbe. A gyermeknek, amikor bekerül a bölcsődei közösségbe alkalmazkodnia kell meghatározott helyzetekhez. Bizonyos szokásokat, szabályokat kell elsajátítania, korlátokat kell tudomásul vennie, vagyis számos követelménynek kell eleget tennie. A gyermek ugyanis vágyik társakra, de nem tudja még, hogy hogyan kell a társas együttlétet biztosítani. Mindezeket a magatartási normákat csak a közösségben sajátíthatja el a gyermek, s ebben vagyunk segítségére mi. Segítünk megtanulni az együttműködés, a közös tevékenység lehetséges formáit. Egyengetjük, tápláljuk és fokozzuk a gyermekek közti kapcsolatok igényét, az egymás iránti érdeklődést, figyelmet, segítőkészséget. Élesztgetjük a gyermekekben azt, hogy tekintettel tudjanak lenni egymásra, hogy tudjanak örülni nemcsak saját, de társuk sikereinek, örömeinek is. A közösségi élet a szokások, a szabályok sorát árasztja a gyermek felé. E szokások biztosítják a közös élet biztonságát, nyugalomát, védettségét, és azt a rendet, amely nélkül nincsen meg a közös élet alapja. A közösség a maga sajátos életének menetében teremti meg a hagyományokat. A gyermek számára is a hagyomány erősíti a közösséget. A „nálunk így szokás”, a „mi így szoktuk” érzése és következtetése éppen a hagyományok léte miatt kap hangot. A közösség kialakításának folyamatában jelentős szerepe van az egyéni bánásmódnak. Ennek lényege, hogy a gyermek egyéni sajátosságait figyelembe véve, ezekre támaszkodva tesszük a gyermek számára érthetővé, érdekessé, közelivé, elfogadhatóvá a közösségi élet követelményeit. Az egyéni sajátosságokat figyelembe véve készítjük, tanítjuk őket a helyes cselekvésre, a helyes hozzáállásra. A baráti kapcsolatok színezik, erősítik a közösségi érzést. A kapcsolatok létrejöttének alapja a szimpátia, valamilyen külső jegy alapján. A gyermekközösség a gyermek sokfajta közös játék, az együttesen végzett különféle tevékenységek, közösségi jellegű megbízatások, az ünnepekre való felkészülés és részvétel olyan

jó lehetőséget ad a közösségi tevékenységek gyakorlására, hogy ez adja meg a közösségi tulajdonságok kialakításának alapját. Mindez tudatában úgy szervezzük a bölcsődei életet, hogy annak során az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség minden gyermekben kialakulhat és fejlődhet. Hisszük és valljuk, hogy a jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet korlátokkal együtt. A korlátokat úgy szabjuk meg, hogy az elvárásoknak meg tudjanak felelni. A csoport előtt álló feladatokat igyekszünk minden gyermek számára elérhetővé és vonzóvá tenni. Tiltás helyett választási lehetőséget adunk a gyermekeknek, hogy döntéseket hozhassanak, s a változtatásra képessé váljanak. A családi légkörben folyó nevelés végigkíséri a gyermekek bölcsődei létét. Sok közös élményt, gazdag, tevékenykedő életet biztosítunk, ezen belül sok olyan – érdeklődésüknek megfelelő – tevékenységet, melyben gyakran átélhetik a belülről táplálkozó kedvet, motiváltságot.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

Fontos odafigyelnünk arra, hogy a kisgyermek értelmi fejlődése terén pszichikus funkciói, képességei arányosan és jól fejlődjenek: érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás. Változatos tevékenységeket biztosítunk ösztönző, bátorító, segítő kisgyermeknevelői attitűddel a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építve, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet önmagáról, személyi-, tárgyi-, természeti-, és társadalmi környezetéből, támogatva és segítve a gyermekek önállóságát, önálló próbálkozásait, aktivitását és kreativitását. A gyermekek spontán szerzett tapasztalatait motiváltan új ismeretekkel bővítjük. Közös tevékenységeink során élményeket, viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtunk. A gyermekek tevékenységét támogató-bátorító figyelemmel kísérjük és segítjük. Mivel ebben az életkorban a legfőbb tevékenység a játék, így minden értelmi nevelés a játékba ágyazottan, cselekvéses tanulás folyamatában valósul meg, biztosítva a játékos felfedezést, gyakorlást, funkcióörömet minden kisgyermek számára. A szocializáció folyamatában a beszéd, a kommunikáció a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszköze. Az anyanyelvi-kommunikációs nevelésünk átfogja a bölcsődei nevelőmunkánk minden területét, megjelenik valamennyi tevékenységi forma keretében, szerves része a bölcsődei élet minden mozzanatának, nevelésünk egész folyamatának. Anyanyelvi nevelésünk során kitűzött feladataink megvalósításában elsődleges szempontunk a játékoság, a kellemes időtöltés, az együttes élmény biztosítása.

Az anyanyelv fejlesztése, a beszédindítás, a kommunikáció különböző formáinak alakítása, fejlesztése kiemelt jelentőségű feladatunk. Nagy hangsúlyt fektetünk a helyes hangképzés rögzítésére, aktív, passzív szókincsük bővítésére, kifejezőképességük fejlesztésére. A beszédindítás mellett figyelünk arra, hogy a gyermek beszédkedvét felkeltjük és fenntartjuk. Meghallgatjuk őket, kérdésre ösztönözzük és a kérdéseikre a tovább kérdezésre ösztönző válaszokat adunk. Beszédértésüket választékos szóhasználat, sok beszélgetéssel, ritmusos mondókák, mondogatás, verseléssel, meséléssel fejlesztjük. Szókincsüket a játék során folyamatosan gyarapítjuk. Esztétikai nevelés során szeretnénk elérni, hogy a kisgyermek megérezze a körülöttük levő szépet: természetben, csoportszobában, díszítésben, terítésben, rendben, viselkedésben, stb. Arra törekszünk, hogy kapjanak esztétikai élményeket a napi ellátás során: mese, mondóka, vers, ének, rajz, kézimunka formájában is. Élvezzék és igényeljék az esztétikai élményeket.

6. A MINIBÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS ALAPELVEI

6.1. A család rendszerszemléletű megközelítése

Minibölcsődei nevelésünkben elsődleges a család szerkezetének, életének, gyermeknevelési módszereinek megismerése, megértése. A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében az elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nemcsak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a gyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához. A családlátogatás alkalmával, az egyéni beszélgetésekkel próbálunk minél árnyaltabb képet kialakítani a családok életéről, szokásairól.

6.2. A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

A kora gyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A kisgyermeknevelő feladata ebben a folyamatban az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek és a velük való foglalkozás elfogadása, az inkluzív nevelés megvalósítása minden kisgyermeknevelőtől elvárás, hiszen a gyermekvédelmi törvény és a bölcsődei életet szabályozó végrehajtási rendelete nem tesz különbséget az ép fejlődésmenetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek között. A kisgyermeknevelő munkájában érvényesüljön az elfogadó attitűd, a sajátos nevelési igényű és szükségletű gyermek sajátosságának, specifikus állapotának megfelelő szakember bevonása az érintett gyermek fejlesztésében.

6.3. A családi nevelés elsődleges tisztelete

Annak érdekében, hogy ez az alapelv maradéktalanul érvényesülhessen, a kisgyermeknevelőnek alaposan meg kell ismerni a családot, amelyből érkezik a kisgyermek a bölcsődébe. A családi nevelést elsődlegesnek tekintjük, tiszteletben tartva a nevelés értékeit, hagyományait, a személyiségi és emberi jogokat. A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, melyet a bölcsődei nevelés kiegészít. Nyitott, közös programok által lehetőséget teremtünk a szülők számára a bölcsődei életbe való tevékeny bekapcsolódásra. A családi és bölcsődei gondozási tevékenység és nevelés összhangja, egymáshoz való közelítése, a szülők és a kisgyermeknevelő közötti partneri kapcsolat kialakítása elengedhetetlen feltétele a gyermekek harmonikus testi, lelki, szellemi fejlődésének.

6.4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek iránti tolerancia kialakítására. Az egyéni bánásmód alkalmazásával biztosítjuk a nevelési elv megvalósulását. A gyermekekről készített anamnézis, a családlátogatás, szülőkkel történő beszélgetések, az egyéni fejlesztési napló teszik lehetővé a nevelési elv megvalósulását.

6.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A minibölcsőde Szakmai programja a kisgyermeknevelő munkaprogramja. Egy program csak akkor valósítható meg, ha a kisgyermeknevelő azt magáénak érzi, és a lehetőségektől függően maximálisan megtesz mindent azért, hogy a kitűzött célok és feladatok megvalósuljanak. Ehhez olyan kisgyermeknevelőre van szükség, aki megfelelő iskolai végzettséggel, magasfokú önállósággal, pedagógiai-pszichológiai műveltséggel rendelkezik, valamint igényli és kihasználja az önképzés lehetőségeit. A kisgyermeknevelő tudatában kell, hogy legyen annak, hogy ő egy modell, egy példakép a gyermek előtt, akinek alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése.

A kisgyermeknevelővel szembeni elvárások, jellemzők

- Gondoskodik a gyermekek testi épségének megóvásáról.
- Ismeri a rábízott gyermekek szükségleteit, épít kíváncsiságukra.
- Alkalmazza a differenciált, egyéni fejlesztést.
- A gyermekek fejlődését nyomon követi, erről a szülőt tájékoztatja.
- Rendelkezik a gyermekek iránt megnyilvánuló, együtt érző, oda- és ráfigyelő magatartással.
- A gyermekekben igyekszik felkelteni és fenntartani a tapasztalatszerzés, a megismerés igényét, a próbálkozás örömét. Ennek érdekében indokolt esetben használja az IKT-eszközöket is.
- Kommunikációja a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodik.
- Gazdag eszköztárral és repertoárral rendelkezik.
- Munkája során korszerű nevelési módszereket, eljárásokat, technikákat alkalmaz, melyek a gyermeki kompetenciák fejlesztését szolgálják.
- Alkalmazott módszerei a tanulás eredményességét szolgálják.
- A módszereket az adott helyzetnek megfelelően alkalmazza.
- Tudatosan törekszik a gyermekek motiválására.
- Képes építeni a gyermekek más forrásból származó tudására.
- Gazdag értékelési eszköztárral rendelkezik, az életkori sajátosságokat figyelembe véve alkalmazza azokat, ezzel elősegítve a gyermekek fejlődését.
- Etikusan viselkedik a minibölcsődén belül és kívül.
- Problémamegoldó képességgel rendelkezik.

- Nyitott a szülő, a gyermek, a vezető, a kollégák, a más szakemberek visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében.
- Saját nevelő-gondozó munkáját folyamatosan elemzi, és fejleszti.
- Tisztában van szakmai felkészültségével, személyének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.
- Aktív résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek.

A kisgyermeknevelő kiemelt feladatai

- tervezés,
- szervezés,
- ellenőrzés, értékelés, önreflexió.
- Az ellenőrzés és az értékelés eredményeinek, valamint a tapasztalatok és az önreflexió felhasználása a további gyakorlatban,
- tudatos eszközhasználat,
- módszerek tudatos használata,
- szükség esetén rugalmasan tud változtatni előzetes tervein.

6.6. A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermekeknek a szülővel történő folyamatos, fokozatos, hosszabb időszakot átívelő, egyéni igények szerint történő beszoktatással segítjük elő az intézményi nevelés elfogadását, a beilleszkedését. A kisgyermek érzelmi biztonságát eredményező fontos tényező a személyi, tárgyi környezet állandósága, valamint az őt nevelő személyek szeretetteljes személyisége, igényes, hatékony nevelő-gondozó munkája. A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend megteremti a gyermekek igényeinek megfelelő nevelés – gondozás feltételeit. Biztonságérzetet, kiszámíthatóságot jelent és megadja az aktivitás és önállósodás lehetőségét. A folyamatosságon belül az egymást követő események ismétlődése biztonságérzetet ad a gyermeknek, hiszen tudja, hogy mi után mi fog következni a napi eseményekben.

6.7. Fokozatosság megvalósítása

A rendszeres ismétlődés, a napirend életkori sajátosságainak megfelelő alakítása biztonságérzetet nyújt a gyermekeknek. A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területére vonatkoztatva érvényesülnie kell. A gondozási, nevelési helyzetekben a gyermekek fokozatos hozzászoktatása segíti a változások elfogadását, a szokások kialakulását, az alkalmazkodást.

6.8. Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empátiás, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban. Figyelembe vesszük a gyermekek szükségleteit, családi helyzetüket /pl. gyermekét egyedül nevelő szülő, hátrányos helyzetű család/, érzelmi biztonságát.

6.9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozás a gyermek olyan szükségleteit elégíti ki, amely elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, megteremti a nevelési hatások kedvező érvényesülésének feltételeit. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei viszont nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A gondozás alapja a gyermek-felnőtt közötti pozitív kapcsolat, amely által nyugodt légkörben lehetőség nyílik a gondozási teendők közvetítésére. Az egészséges személyiségfejlődés egyik legfontosabb feltétele a kisgyermeknevelő és a gyermek közötti jó kapcsolat. A higiénés teendők végrehajtásához szeretetteljes, nyugodt, derűs légkört biztosítunk, figyelembe véve a gyermekek eltérő egyéni helyzetét, szükségleteit, életkori sajátosságait, otthoni szokásait.

6.10. A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait. Megfelelő mennyiségű, minőségű eszközzel, játékkal, különböző tevékenységi formákkal teremtjük meg a gyermekek egyéni ütemben történő fejlődését, mind az értelmi, érzelmi nevelésben.

7. A MINIBÖLCSŐDE SZEMÉLYI FELTÉTELEI

Minibölcsődénk 1 csoportos, 7 fő kisgyermeket - ha minden gyermek betöltötte a 2. életévét, akkor 8 főt - befogadó intézmény. A minibölcsődében a nevelő-gondozó munka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője a kisgyermeknevelő, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Jelenléte a nevelés-gondozás egész időtartamában fontos feltétele a bölcsődei nevelésnek, gondozásnak. A kisgyermeknevelő elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

A kisgyermeknevelő munkáját dajka segíti, akik között a jó munkakapcsolat elengedhetetlen, hiszen ők is részesei, elősegítői a nevelő-gondozó munka eredményességének. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

Intézményünkben nevelhető-gondozható sajátos nevelési igényű gyermek.

A bölcsődénket az intézményvezető irányítja.

Minibölcsődénkben 1 fő szakképzett kisgyermeknevelő és 1 fő bölcsődei dajka állandó munkarendben látja el a feladatokat, amelyek felsorolását munkaköri leírásuk tartalmazza. Az intézményvezető rendszeresen ellenőrzi a minibölcsőde szakmai tevékenységét. Továbbképzéseken a bölcsőde dolgozói a Továbbképzési terv alapján vesznek részt.

A kisgyermeknevelő vagy betegsége, vagy váratlan esemény bekövetkezése esetén helyettesítésüket az ide vonatkozó jogszabályok keretein belül oldjuk meg.

Intézményünkben a karbantartási feladatokat a település Önkormányzata látja el, aki elvégzi az apróbb javításokat, rendben tartja az udvart, az utcát, segítségünkre van a technikai problémák megoldásában is.

8. A MINIBÖLCSŐDE TÁRGYI FELTÉTELEI

Az épület gyalogosan jól megközelíthető, a parkolási lehetőség eddig is adott volt az épület előtt, de újonnan lett kialakítva 1 db akadálymentes parkoló is.

Már meglévő épület átépítésével alakítottuk ki a jogszabályi előírásoknak megfelelően a minibölcsödét. A tető cseréjével és új szerkezet kialakításával, a tetőtér beépítésével a meglévő hasznos alapterületet megnöveltük.

Az átépítést követően az épület földszintjén egy bölcsődei csoport kapott helyet. A bölcsőde legfeljebb 8 fővel üzemelő minibölcsődeként valósult meg, melynek tervezésekor a tervezők az OTÉK előírásait és a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet vették figyelembe.

Az infokommunikációs akadálymentesítés keretén belül információs táblák készültek. A bejárat mellé egy tábla került az épület megnevezésével és alaprajzával, amelyen az információk Braille írással is feltüntetésre kerültek. Az akadálymentes mosdó ajtaja mellé piktogramos tábla került, továbbá mobil indukciós hurok beszerzése a hallás károsult személyeknek.

Az épületbe az északi oldal földszinti kiugrásánál lehet bemenni, ahol az előtér - gyermekkocsi tárolóba jutnak a látogatók. Innen a gyermeköltözőbe lehet belépni, ahonnan egy akadálymentes wc nyílik, amelyet a szülők is használnak. Innen lehet bejutni a foglalkoztatóba és a gyermekmosdóba, valamint elérni a gazdasági folyosót is.

A foglalkoztatóban 7 fő (amennyiben valamennyi gyermek betöltötte a második életévét 8 fő) 1-3 éves korú gyermek gondozása-nevelése zajlik. A helyiséghez kapcsolódik egy fedett, részben zárt kialakítású terasz, amely alkalmas délutáni altatásra és szabadtéri tartózkodásra is rossz idő esetén. A játszóudvar nagysága ideális a gyermekek mindennapi mozgásigényének kielégítésére, ahol homokozó és különféle rögzített játékok kaptak helyet.

Mind a foglalkoztatóhoz, mind a teraszhoz kapcsolódik egy raktár, mely elsősorban játék-, és ágytárolásra szolgál.

A foglalkoztatóhoz közvetlenül kapcsolódó üvegezett ajtón keresztül a gyermekmosdó, melyben 2 gyermek wc, 2 gyermekmosdó, 1 gyermekmosdató kád, 1 pelenkázó és 1 felnőtt kézmosó található. Az épület déli oldalán a Petőfi utca felől nyílik a gazdasági bejárat, a folyosóról a konyhai személyzet öltöző-wc együttesébe, a melegítő konyhába és a gyermeköltözőn keresztül a foglalkoztatóba is vissza lehet jutni.

A melegítő konyha 8 fő ellátását szolgálja. Az egyterű konyhában melegítő tűzhely, sütő, tálalórész tálalókocsi, fehérmosogató, feketemosogató és hűtőszekrény van elhelyezve. A konyhatérből van leválasztva a tejkonyha.

A konyhából kukatároló nyílik, mely az ételmaradéknak és a kommunális hulladék elhelyezésének is helyet biztosít.

A gazdasági folyosóról indul a tetőtérbe vezető lépcső. A tetőtérben a középfolysóról nyílván kapott helyet a gondozók öltöző- és vizesblokk helyisége, az iroda, valamint a teakonyha is.

Az intézmény kiszolgáló helyiségei, a textilek elválasztott tárolására (szennyes és tiszta ruha elkülönítve), mosására és vasalására szolgáló helyiség, a gépészeti helyiség, a takarítószer tároló található még a tetőtérben, a maradék terület raktárként került hasznosításra.

A gyermekek gondozását és önállósodását segítő berendezési tárgyak és eszközök a gyermekek méretéhez és fejlettségéhez igazodnak. A minibölcsőde tárgyi felszereltsége megfelel a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 11. számú mellékletében felsorolt eszköz-és felszerelési jegyzéknek.

A játékkészlet összeállításánál figyelembe vesszük a pedagógiai és az egészségügyi szempontokat, a gyermekek létszámát. Fontosnak tartjuk, hogy biztonságos környezetben, jó minőségű, korszerű, fejlesztő játékokkal, eszközökkel játszhassanak a gyermekek. Funkciók szerint csoportosítva, és a gyermekek magasságában helyezzük el. Változatos eszközöket kínálunk minden tevékenységformához. (manipuláció, konstruálás, utánpótlás, nagy mozgás, szerepjáték stb.)

FÖLDSZINT			
0.01.	Előtér, gyerekkocsi tároló	7,7	m ²
0.02.	Öltöző, átadóhelyiség	14,5	m ²
0.03.	Akadálymentes EC	5,5	m ²
0.04.	Foglalkoztató	34,0	m ²
0.05.	Terasz	24,6	m ²
0.06.	Tároló	4,7	m ²
0.07.	Gyermek mosdó	11,8	m ²
0.08.	Közlekedő	11,9	m ²
0.09.	Öltöző, átadóhelyiség	4,5	m ²
0.10.	WC	1,7	m ²
0.11.	Konyha	16,0	m ²
0.12.	Tejkonyha	2,3	m ²
0.13.	Kukatároló	1,5	m ²
ÖSSZESEN		140,7	m²

TETŐTÉR			
1.01.	Közlekedő	8,5	m ²
2.02.	Öltöző	5,0	m ²
1.03.	Teakonyha	4,5	m ²
1.04.	Iroda	15,3	m ²
1.05.	Mosó-, vasalóhelyiség	15,4	m ²
1.06.	Gépészeti helyiség	4,1	m ²
1.07.	Takarítószer tároló	2,9	m ²
ÖSSZESEN		55,7	m²

Az épület összes hasznos alapterülete: 196,4 m²

9. A MINIBÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Meggyőződésünk, hogy nevelési-gondozási céljaink eléréséhez a gyermekek spontán érése, fejlődése mellett szükség van tudatos fejlesztésre is. Erre a tudatos fejlesztésre vállalkozunk programunkkal. Fejlesztési felfogásunk vezérfonala az, hogy ez a környezettel, a külső világ tevékeny megismerésével való szoros és állandó kapcsolat révén valósítható meg. A tevékenységek megvalósításában a műveltségi tartalmak komplex megjelenítésére törekszünk. A bölcsődei élet tevékenységi formáit, nevelési, fejlesztési helyzeteit nem különítjük el egymástól, hanem azok együttesen jelennek meg, és kapcsolódnak össze egy-egy tevékenység során. Kihasználjuk a műveltségi területek közötti kapcsolódási lehetőségeket, főként azért, mert gyermekeink között vannak ingerszegény környezetből érkező gyermekek. Emiatt is igyekszünk a komplex hatások pozitív erejére építeni. A gyermeki tevékenységeket tudatosan úgy tervezzük és szervezzük, hogy a gyermekeknek lehetőségük nyíljon az adott témával kapcsolatban a természeti és a társadalmi környezet sokoldalú megismerésére, sokféle játékos cselekvésre, tapasztalatszerzésre. Arra törekszünk, hogy a bölcsődei élet nevelési, fejlesztési helyzetei egymás hatását erősítsék, a gyermekek sokféle forrásból származó tudásra tegyenek szert. A műveltségtartalmakat komplex módon közvetítjük. A gyermekek aktuális fejlettségének, érzelmi állapotának, érdeklődésének megfelelően integráljuk egymásba, vagy az egyik tevékenységi formát átvezetjük a másikba.

9.1. Tanulás

A tevékenység célja

- A gyermeki kíváncsiságra alapozva kifejleszteni a gyermekekben az ismeretszerzés utáni vágyat.
- Belső motivációra építve megerősíteni a tudás megszerzésének örömét.

A kisgyermeknevelő feladatai

- A gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítva többféle módszert alkalmaz.
- A derűs bölcsődei légkör biztosításával a gyermeki nyitottság megőrzése, fejlesztése.
- Eszközök biztosítása az ismeretek több oldalról való megközelítéséhez.
- Lehetőség biztosítása a gyermekek ötleteinek kipróbálásához.
- A játékos „feladatok” megoldásakor segítő, buzdító hozzáállás.

Gyermeklélektani kutatások eredményeivel alátámasztott tapasztalat, hogy a tudományokból levezetett ismeretanyagok világa 3 éves kor alatt érdekes képet mutat. Ekkor minden mindennel összefügg, az ismeretek idő-, tér-, ok-okozati és fontossági sorrendjét megelőzi és elborítja az „óceáni érzés”, az érzelmek, vágyak és a képzelet mozgatta képzettársítások sokasága és ütköztetése a valósággal. A bölcsődében a tanulás egyrészt spontán, másrészt a nevelési célok elérése érdekében sajátosan szervezett tevékenység. A különböző képességek, a magatartás, a tanulás iránti vágy a motiváció fejlődését és az ismeretszerzést egyaránt magába foglalja. A tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásokon alapuló spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre. Az egész nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, a kisgyermeknevelő által szervezett kezdeményezések során valósul meg. Az utánzások mint- és modellkövető magatartás- és viselkedéstanulás folyamatában mindvégig a kisgyermeknevelő a főszereplő. Később felerősödik a társak hatása. Az eredményes tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató lehetőségek biztosítása. A tanulás a játék motivációs bázisára épül. Feladatunk: olyan feltételek teremtése, hogy a gyermek természetes helyzetekben, játékos módon tanulhasson. A bölcsődés gyermek tanulása a gyermeki személyiség egészének tevékenysége és fejlődése, valamennyi megismerési funkció működése és fejlődése, fejlesztése. Nem csupán tapasztalatszerzés, rendezés, emlékezetbe vésés, hanem aktív tevékenység-helyzetek, feladatok megoldása közben. Ebben az életkorban tehát az ismeretszerzés fázisai gyakorlati tevékenységbe ágyazottan fejlődnek. A gyermekek tapasztalataikat, cselekvéses műveleteiket, az összefüggéseket a beszéd szintjén képesek megérteni, ill. megfogalmazni. A szóbeli kifejezés, a gondolkodás és a beszéd tudatossá válásának, az értelmi képességek fejlesztésének fontos eszköze. A tapasztalat-, és az ismeretszerzés folyamatát a gyermekek kíváncsiságára, megismerési vágyára, önkéntelen figyelmére alapozva kell irányítanunk. Az irányítás általános elvei közé tartozik a sokfajta problémahelyzet megteremtése, a gyermeki önállóság, valamint a szemléletesség biztosítása. A tanulásirányítás mindvégig a gyermekek folyamatos megfigyelésére épül. Mivel a fejlődés nem lineáris folyamat, fontos a differenciált feladatadás, és az ennek megfelelő értékelés, amely egyénre szabott. A tanulás tartalma a gyermekeket körülvevő természeti és társadalmi környezetből adódik, megvalósítása pedig a különböző nevelési, fejlesztési helyzetekben realizálódik.

Tanulási módszerek

Megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja. A kisgyermeknevelő az eljárásait változatosan, mindig az adott szituációnak megfelelően kombinálja. A játékoság, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemeztetés, rendszerezés gyakran megjelenik a tevékenységekben. A kisgyermeknevelő törekszik módszertani kultúrájának továbbfejlesztésére.

A tanulási folyamatok értékelése

A gyermekek akkor tudnak önfelédten tevékenykedni, ha sok buzdítást, dicséretet, pozitív megerősítést kapnak. A kisgyermeknevelő kerülje a sztereotip megjegyzéseket (ügyes vagy, stb.), helyette a gyermekek konkrét, jó cselekedetét emelje ki, alkalmazza a differenciált, árnyalt, személyre szabott pozitív értékelést. A jutalmazásnak sokféle módja van: simogatás, pillantás, gesztus, mimika, szóbeli közlés egyénileg, a csoport és a szülő előtt. A bölcsődében nem alkalmazunk tárgyi jutalmazást. A büntetést teljes mértékben kerüljük a tanulási folyamatban, mert a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, motivációját visszaszorítja, lefékezi.

9.2. Gondozás

A gondozásnak programunkban alapvető szerepe van, hiszen a gyermek olyan szükségleteit elégíti ki, amely elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, megteremti a nevelési hatások kedvező érvényesülésének feltételeit.

A gondozás alapja a gyermek-felnőtt közötti pozitív kapcsolat, amely által nyugodt légkörben lehetőség nyílik a gondozási teendők közvetítésére.

Az egészséges személyiségfejlődés egyik legfontosabb feltétele a kisgyermeknevelő és a gyermek közötti jó kapcsolat.

A higiénés teendők végrehajtásához szeretetteljes, nyugodt, derűs légkört biztosítunk, figyelembe véve a gyermekek eltérő egyéni helyzetét, szükségleteit, életkori sajátosságait, otthoni szokásait.

Segítségadás során a gondozás és a szeretet megnyilvánulását éreztetjük minden kisgyermekkel.

Megkülönböztetett figyelemmel és gondoskodással vesszük körül őket.

A bölcsődei élet minden mozzanatában az érkezéstől, a játék során, az étkezésnél, pelenkázásnál, WC használatnál, séta alkalmával, az udvaron, pihenés alatt stb. – mérlegeljük, hogy az adott fázisban a gyermek egészsége, testi épsége mennyire védett, és hogy az adott helyzet mennyiben szolgálja a testi- lelki, szociális egészséget.

Reggeli érkezéskor megfigyeljük a gyermek küllemét, ruházatát, személyi tisztaságát, pihenési vagy fáradtsági állapotát, betegsége utaló tüneteit. Napközben különös figyelmet fordítunk az önkiszolgálásra, biztosítjuk a gyermekek számára a saját, jellel ellátott használati eszközöket, melyek megfelelő méretűek és szükség szerint elérhetőek (pl.: törölköző, zsebkendő, fésű, stb.)

Az önálló testápolást, öltözködést, étkezést a bölcsődébe lépés pillanatától szorgalmazzuk, természetesen figyelembe véve a gyermek életkorát.

Testápolás

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakulását szolgálja. A személyi higiénés önkiszolgálásban maguk a gyermekek is aktívan részt vesznek. Hozzászoktatjuk a gyermekeket ahhoz, hogyha a kezük piszkos lesz, maguktól menjenek kezét mosni, valamint WC használat után és étkezés előtt. A gyermek megtalálhatja a jelét az öltözőfolyosón, a törölközőn, a fésűjén. Minden gyermekkel megismertetjük a bölcsődében használt tisztasági eszközöket, azok használati módját. Tisztálkodási eszközeiket jellel ellátva, megfelelő magasságban helyezük el. Mosakodás, kéztörlés, fésülködés, WC használatkor biztosítjuk a felnőtt jelenlétét. Természetesen a kisebbeknél több segítséget nyújtunk, de a rendszeres gyakorlás során arra törekszünk, hogy ez a készség kialakuljon a gyermekekben, és önállóvá váljanak. A gyermekeket szükségleteik jelzésére és azok bármikor történő kielégítésére szoktatjuk.

Az egészséges táplálkozás

A bölcsődés gyermek ébrenlétének háromnegyed részét a minibölcsődében tölti, ahol a kisgyermeknevelő a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekszik biztosítani. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása. A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania.

Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:

- kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs,
- gyümölcs, zöldség,
- hús, hal, tojás,
- tej és tejtermék,
- olaj, margarin, vaj, zsír.

A gyermekek részére a napi ötszöri étkezésből négyet biztosítunk. Igyekszünk új ízekkel, az ételek nevével, egyszerűbb ételek elkészítésével megismertetni a gyermekeket (az egészségügyi előírásokat betartva).

A gyermekek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaiban nagy egyéni különbségek vannak. Hangsúlyozzuk, hogy a kisétkü gyermek nem étvágytalan! Éppen ezért nem kényszerítjük semminek az elfogyasztását, de figyelünk minden egyes gyermekre, az étvágytalanra és a falánkra egyaránt. Az étkezési szokásokat, érzékenységet megismerve tapintatosan ösztönözzük az ételek elfogyasztását.

Az étkezések alkalmával egyszerre csak kis ételmennyiséget teszünk a gyermekek tányérjára, ha azt elfogyasztották, akkor kapnak újra. A gyermekeket is arra szoktatjuk, hogy egyszerre csak kis mennyiséget vegyenek a tálból.

Az ízlésesen terített asztal látványa fokozza az étvágyat, egyúttal az igényességre, kulturált viselkedésre készítet, ennek érdekében biztosítjuk a kulturált étkezés, az ízléses terítés feltételeit. Az előkészületekbe bevonjuk a gyermekeket. Folyadék (víz) a gyermekek részére egész nap rendelkezésre áll. A napi tápanyagszükséglet kiegészítése miatt és a változatosság érdekében rendszeresen tájékoztatjuk a szülőket a bölcsődei étrendről.

Öltözködés

Az öltözködés védekezés az időjárás változásai ellen, de egyúttal fejlesztheti a gyermek ízlését és önállóságát is. A helyes öltözködés során felhívjuk a figyelmet a kényelmes, réteges öltözködés biztosítására, amely óv a sérüléstől, biztosítja a test szellőzését, ugyanakkor tiszta, esztétikus.

Hangsúlyozzuk a megfelelő cipő használatát, amelynél fő szempontunk, hogy kényelmes, a sarokrészt jól támasztó, saját, jól szellőző, hajlékony talpú legyen.

Az öltözködés során fokozatosan alakítjuk ki azt az önállóságot, hogy a mindenkori hőmérsékletnek megfelelő ruházatot vegyenek fel. A gyermekek önállóságának fejlődését elősegítjük a sorrendiség és a szükséges technikák gyakoroltatásával. Figyelembe vesszük egyéni szükségleteiket, öltözködési tempójukat. Fontosnak tartjuk a kisgyermeknevelő és a dajka példáját, megjelenését is.

Az öltözőfolyosón található jellel ellátott kisszekrény, amelyben a szülők váltóruhát, udvari ruhát és váltócipőt helyezhetnek el.

Mozgás

A mozgás jelentős szerepet tölt be az egészséges életmódra nevelésben. A sokféle mozgáslehetőség - melyet a programban biztosítunk - kedvezően befolyásolja az egész szervezet működését. A mozgáshoz kapcsolódó gondozási feladatok elősegítik a helyes higiénés szokások kialakítását. Alapvető feladat, hogy jó levegőjű, tiszta, biztonságos környezetben mozogjanak a gyermekek, s lehetőleg a szabadban.

A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermekeket egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk, és mintát adhatunk a szülőknek is. Napirendünkben nagy hangsúlyt fektetünk a szabadban való tartózkodásra.

A mindennapi szabad mozgásokhoz biztosítjuk a megfelelő mozgásfejlesztő szabadtéri játékokat, speciális mozgást igénylő játékszereket. Az eszközöket megfelelő felügyelet mellett, egyéni képességeik és bátorságuk szerint használják a gyermekek.

Alkalmyszerűen a csoportszobában a különböző egyensúlyérzék-fejlesztő eszközöket is használjuk.

A tornának, a játékos mozgásoknak mind a teremben, mind a szabad levegőn, eszközzel vagy eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk. Az egészségmegőrzés érdekében fontos, hogy gyermekeink edzettek legyenek, ezért évszaknak és időjárásnak megfelelően sokat tartózkodunk a friss levegőn, ahol futkározhatnak, mozoghatnak, motorozhatnak (lábbal hajtós), rollerezhetnek, kerékpározhatnak.

A mozgásos program alkalmazásával nő a gyermekek ellenálló képessége.

A szeptembertől májusig terjedő időszakban az időjárástól függően fokozatosan növeljük a szabad levegőn eltöltött tevékenységek idejét, amely a gyermekek mozgásában és egészséges életmódra nevelésében döntő szerepet játszik. A változékony időjáráshoz az öltözettel is igazodva közvetlenül is tapasztalhatják és érezhetik gyermekeink az évszakok változását.

Gondoskodunk arról, hogy a szabadban minél többet mozogjanak és idejüket egészséges játékkal, vagy egyéb hasznos tevékenységekkel töltsék a gyermekek.

Pihenés, alvás

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően a nyugodt pihenés feltételeit biztosítjuk, ellenőrizzük a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését. Lehetőség van a fedett teraszon történő altatásra is. A gyermekek elalvását segítjük a biztonságot adó szokásrendszerrel: mesével, testi közelséggel, puha tárgyakkal.

A pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítjuk. Az ágyneműről, és annak tisztításáról a bölcsőde gondoskodik. Egészséges, tiszta, biztonságos környezetet teremtünk a higiénés szabályok kialakításával.

Az egészség védelme, edzése, óvása, megőrzése, biztonságos környezet, a környezet esztétikája
Az egészséges életmód jó szokásainak megalapozása egyben a gyermekek megóvását is segíti.

Fontosnak tartjuk a higiénés szabályok betartását, a gyakori szellőztetést, portalanítást, fertőtlenítést, a gyermekek bevonásával a környezet tisztán tartását. A környezetalkotásnál törekszünk a családias, izléses, biztonságos feltételek megteremtésére.

Eszközeink, bútoraink megfelelnek a gyermekek testméreteinek, biztonságosak, lehetővé teszik a játék- és mozgásigényük kielégítését.

Minibölcsődénk belső tereinek kialakítását az egyszerűség és a célszerűség jellemzi. Csoportszobánk tágas és világos. A játékszereket nyitott polcokon, a gyermekek számára jól látható, elérhető helyeken tároljuk.

A gyermekek által lapozható mese -és képeskönyvek alacsony, a gyermekek számára elérhető polcon van. Esztétikus, parkosított udvarunk sokféle lehetőséget nyújt a változatos tevékenységekhez.

A balesetek elkerülése érdekében biztosítjuk a személyi és tárgyi feltételeket, a gyermekek tevékenységét folyamatosan figyelemmel kísérjük. A bölcsődében megbetegedett gyermeket felnőtt felügyeletével elkülönítjük mindaddig, míg szülei meg nem érkeznek.

A dolgozók feladata, hogy igényes legyen megjelenésük, viselkedésük, igyekezzenek követésre méltó modellt nyújtani, jó benyomást kelteni mind a gyermekekben, mind a szülőkben. Ez ugyanis nemcsak az esztétikai nevelést, de a szülők bizalmát is alapvetően befolyásolja. Az ünnepek előtt a külső megjelenítésre kiemelt figyelmet fordítunk. Az ünnepi érzelmek és az ünnepi hangulat erősítését az egész bölcsődében megjelenő dekorációval is fokozzuk.

A bántalmazás, erőszak megelőzése

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, olyan magatartást tanúsít, amely veszélyt jelent egészségi állapotára.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság, amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet, vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (pl. gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.).

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása.

Alapvető feladataink a bántalmazás, erőszak megelőzésében, közreműködés a gyermek -és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, együttműködés a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében, a szülőkkel szoros kapcsolattartás során, felvilágosítás, a szakemberek segítségének felkínálása, a káros hatások ellensúlyozása, az agresszió minden formájának feloldása elítélése, befolyásolása (pl. a TV káros hatásai, mint a szülői fórumok témái)

9.3. Játék

A tevékenység célja

- A szabad játék biztosításával a gyermekek optimális személyiségfejlődésének elősegítése.
- Az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása.
- A gyermekek szabad képzettségének elősegítése.

A kisgyermeknevelő feladatai

- A játékhoz szükséges feltételek (léghő, hely, idő, eszközök, élményanyag) biztosítása.
- Tudatos jelenlét, indirekt irányítás.
- Személyes példaadás.
- Ötletekkel segítjük a játék kiteljesedését.
- Mintaadás a játékeszközök helyes használatához.
- A játékfajta tartalmának, minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével.

A játék a gyermek alapvető tevékenysége, szinte lételeme. A játék a gyermek számára örömforrás: maga a cselekvés, a manipuláció, az elképzelés szerez örömet. Motivációja önmagáért való.

A játékot mindig feszültségcsökkenés kíséri. A játék áthatja a munkát és a tanulást is, amelyek szintén belőle alakulnak ki, de játékos jellegük mindvégig megmarad.

A közösségben zajló játék a szocializáció színtere is. Közelivé és elfogadhatóvá válnak a viselkedési szabályok, mód nyílik a helyes magatartás gyakorlására, az egymáshoz való alkalmazkodásra.

Legváltozatosabban a játékban nyilvánulnak meg és fejlődnek a gyermekek közti társas kapcsolatok. Ennek során nagyban fejlődik a gyermek empátiás készsége, önfegyelme, akarati tulajdonságai. Így a játék a „mi-tudat” létrejöttét segíti elő, a közösségi élet kibontakozásának alapvető eszközévé válik.

Emellett a játék a személyiség sokoldalú fejlődését is elősegíti. E tevékenység a gyermek érzelmeinek, vágyainak, lelkiállapotának önkifejezése, fejlettségének legjobb mutatója. A játék a valóság szubjektív tükröződése, a szimbólumképzés csodálatos világa, a „Micimackó-kor”: a mindent és semmit csinálás különleges keveréke.

A szimbólumok elemzésével megérthetjük a gyermek érzelmi állapotát, viselkedését, megfigyelhetjük kommunikációs, kognitív fejlettségét, szinte a teljes személyiségről információt kaphatunk.

A játék során a társas kapcsolatok, közös tevékenységek révén erősödik a feszültségek, kudarcok túrására képesége, a megvizsgálódás és a kibékülés, a változatos és önálló konfliktusmegoldás megtanulása. Ahhoz, hogy a játék sokoldalú személyiségfejlesztő és közösségi fejlesztő hatása hatékonyan megjelenjen, és jelen legyen a bölcsődei élet minden mozzanatában, fontos szerepe van a kisgyermeknevelőnek.

A gyermekek a játék útján ismerkednek meg a világgal, a tárgyakkal, azok tulajdonságaival, a valóság jelenségeivel, eseményeivel - ezzel hatással van az értelmi képességek fejlődésére is. Pontosabb lesz az érzékszervek működése, valamint észlelésük és megfigyelésük is.

A szándékos emlékezet is először a játékban nyilvánul meg. A „mintha” helyzet gazdagítja a képzeletet és a gondolkodást. Mivel a játékban minden lehetséges, ez a tevékenység a kreatív képzeletet is fejleszti.

A játéktevékenység fő funkciói

- Szükségletkielégítő szerep, alapvető tevékenység, lételem.
- A fejlődés elősegítője. Mozgás, értelmi erők, képzelet, gondolkodás problémamegoldás, viselkedés, érzelmi élet, akarat, társas kapcsolatok, beszéd, jellem, értékek beépülése (erkölcsi ítélőképesség, erkölcsi fogalmak megtapasztalása, erkölcsi érzelmek átélése).

A fejlődés megtapasztalható:

- a játékfajtákban (gyakorlójátéktól a szabályjátékig),
- a játék témájában,
- a játék tartalmában,
- a szocializálódásban,
- időtartamban,
- strukturális elemekben,

Fő feladataink

- A szabad játék folyamatosságának megteremtése.

A bölcsődében töltött napokat hassa át a játék hangulata, kötetlen, nyugodt légköre.

- A szükséges feltételek biztosítása

Élményekben gazdag bölcsődei élet. Ezeket a gyermek játékában szubjektív színezettel töltve vizionlájuk.

- A játék helye

Állandó, ill. ideiglenes játszóhelyek kialakítása oly módon, hogy a különböző tevékenységeket végző csoportok ne akadályozzák egymást. A játékhoz szükséges helyet a nagyobbak önállóan alakítják ki, átrendezik a csoportszobát, kuckókat építhetnek, de a játék befejezése után a csoportszoba rendjét vissza kell állítaniuk. A bútorok, a játékszerek könnyen áttekinthetőek legyenek, a gyermekek érdeklődését keltsék fel. A játék helyét az udvaron is alaposan átgondolva kell kialakítani, fokozatosan ügyelve a balesetveszélyre.

- A játék ideje

A játékra biztosított idő lehetőleg minél hosszabb legyen, indokolatlanul ne szakítsuk félbe az elmélyült tevékenységet.

- A játékeszközök

Fontos, hogy segítsék a témaválasztást, ösztönözzenek elmélyült játéokra. Legyenek esztétikusak, könnyen tisztíthatóak, veszélytelenek, aránylag tartósak és kornak megfelelőek (1-3 éves korosztálynak). A játékszerekkel való bánásmódra meg kell tanítani a gyermekeket, s ezt következetesen számon is kell kérni tőlük.

A játékszerek mellett fontosak a játszásra alkalmas eszközök, kellékek, különböző anyagok, amelyeket bizonyos szabályok megtartása mellett felhasználnak a játékban, ill., amelyekkel továbbfejleszthetik játékukat (azonosulást segítő ruhadarabok, fonalak, textíliák, természetes anyagok stb.)

- Nyugodt légkör kialakítása

A gyermek kiegyensúlyozottságához, fejlődéséhez szükséges nyugodt légkör kialakítása a játékban gyökerezik. Meg kell tanulniuk azt, hogy mindig tekintettel kell lenni a többiekre, nem zavarhatják egymást. Ennek feltétele bizonyos magatartási formák, szabályok elsajátítása. Ez hosszú, következetes nevelést igénylő folyamat, mivel az eredmény már az alkalmazkodóképesség magasabb formája.

Együtt játszás a gyermekekkel

A kisgyermek első valódi játszótársa a felnőtt, ennek megfelelően a bölcsődében a kisgyermeknevelő. Ez a tevékenység empátiás készséget igényel. Meg kell látni a beavatkozás szükségességét, de ez nem lehet korlátozó a gyermekek önállóságára nézve. Ügyelni kell arra, hogy a kisgyermeknevelő magatartása, viselkedése, reakciói az egész személyisége mintaadó modell legyen a gyermekek számára.

Különböző fejlettségű gyermekek együtt játszásának segítése

Lehetővé kell tenni, hogy minden gyermek saját igényének, életkorának, fejlettségének megfelelően játszhaszon gyakorló-, szerep-, konstrukciós játékot, bábozhasson, barkácsolhasson, stb. Mivel a csoportban 20 hetes kortól 4 éves korig fordulhatnak elő gyermekek, ezért biztosítanunk kell a különböző játékfajtákhoz szükséges eszközöket. Figyelnünk kell arra, hogy a nagyobb gyermekek már inkább a szerep- és szabályjátékok felé orientálódjanak, ne ragadjanak le a gyakorlójáték szintjén.

A minibölcsődében előforduló játékfajták

Gyakorlójáték

- Mozgás gyakorlása
- hang és beszéd gyakorlása.

A játék öröme maga a tevékenység ismétlése. Ez a játékfajta jelentkezik a konstrukciós-, és szerepjáték elemeiként, majd tovább fejlődve, továbbfejlesztve szerep-, ill. szabályjátékká válik. Pl. az egyszerű autótologatásból kialakítható közlekedési játék, ahol csak szabályok szerint közlekedhetnek a járművek.

Építő-, konstruáló játék

Öröme az „én csináltam” tudata. Játékeszköze sokféle, változatos: fakockák, műanyagkockák, szivacsok, dobozok, Duplo, stb. Kezdetben még maga a rakosgatás, szerkesztés adja meg a játék örömét. Később más tevékenységekhez felhasznált eszközöket is tudnak készíteni, így két játékfajta összekapcsolódhat. A fejlődést az is jelzi, hogy egyre bonyolultabb alkotások létrehozására törekednek, egyre pontosabban akarják utánozni a valós modellt, és kombinálják a különböző anyagokat, eszközöket.

Szerepjáték

A szerepjátékban a „gyermek a felnőtt szerepét vállalja magára, és speciálisan kialakított körülmények között, általánosított formában reprodukálja a felnőttek közötti viszonylatokat.”

A szerepjáték a gyermek nagyfokú önállósulási törekvéséből és abból az igényből fakad, hogy a felnőttek életében egyre jobban részt szeretne venni. A gyermek számára a tárgyi, majd emberi, szociális kapcsolatok világa mindinkább kiszélesedik. Érvényre jut a felnőttek világának meghódítása. A tudatosodás elsősorban cselekvés, játék útján megy végbe. A gyermek szándékai és lehetőségei azonban ellentmondásba kerülnek, képességeik korlátozott fejlettsége miatt. Az ellentmondás feloldása a játékos tevékenységben, a játékban válik lehetségessé, mert a cselekvések realizálásának korlátain túl lehet lépni a képzelet segítségével.

A gyermek játékának témáját élményanyagból meríti. Ezek az élmények elsősorban közvetlenül, cselekvő módon átélt események, mint pl. az anyukás, az orvosos, boltos játék. Egy gyermek vagy csoport szerepjátékának témagazdagsága tükrözi a gyermek élményeinek, ismereteinek sokrétűségét, ill. szegénységét. A szerepjáték a valóság megismerésének egyik eszköze. A gyermek érzelmeit, gondolatait belevetíti a szereplők cselekedeteibe, szavaiba. Lejátssza az eseményeket, ahogy a valóságban megtörténtek, vagy nem egyszer úgy, ahogy vágyai, kívánságai szerint szeretne volna, hogy történjenek.

Később már nemcsak a felnőtt funkcióját, műveleteit igyekszik megjeleníteni, hanem a szereplők közötti kapcsolatokat is. Tehát a szerepben már nem a tevékenység a fontos, hanem a hozzá fűződő emberi kapcsolatok. A szerepjáték tartalmának gazdagodása az élmények jellegétől, a gyermek általános pszichikus fejlettségétől, valamint játékirányító tevékenységünktől függ.

Szabályjáték

Pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik. A gyermek a játék során a helyes magatartás alapvető formáit gyakorolja (szerénység, mértéktartás, kölcsönös segítség, eredményre törekvés, szabálytudat). Ezen játékfajtának a mozgásos válfaja jellemző a bölcsődés korosztályra.

Fajtái:

- mozgásos szabályjáték (testnevelési játékok, dalos-, mondókás-, népi játékok, fogócskák, bújócskák, körjátékok, szembekötődik, labdajátékok)
- értelmi képességeket fejlesztő játékok (társasjátékok, dominó, memória, kirakók, kártyák, nyelvi játékok). A szabályokat mindig a gyermek életkorához kell igazítani. Legyen jelen az egészséges versenyszellem, de az ne csapjon át negatív érzelmekbe.

A gyermek beszédképességének fejlesztése játék közben.

A játék számtalan lehetőséget ad a kommunikációra, a párbeszéd kialakítására. A kisgyermeknevelő szerepvállalásai modellértékűek a szókapcsolatok, non verbális jelzések (mimika, gesztus), hanglejtés, hangsúly, hangerő, hangszín tekintetében. A hangszínnel, hangerővel bánni tudást a dramatikus játékok segítik elő. A kisgyermeknevelő által kezdeményezett anyanyelvi játékok adjanak teret az artikuláció, szókincs, kifejezőképesség fejlesztéséhez (pl. hangutánzó játékok, fonémahallás fejlesztő játékok, légzéstechnikát segítő játékok stb.).

A kisgyermeknevelő játéksegítő módszerei

A játéksegítő metódusai legyenek szituációtól függőek. A gyermekek nyugodt játéka esetén, vagy ha érezhető, hogy a gyermekek problémamegoldóak, a kisgyermeknevelő irányítása legyen a játékot követő, szemlélő, hagyja a gyermeket cselekedni. Ha szükség van rá, a kisgyermeknevelő legyen játékkezdeményező, modellnyújtó játszótárs. Ebben a játékhelyzetben is legyen támogató, engedő és elfogadó. Segítsen azok játékában, akik kevésbé kreatívak, ötletszegények.

A kisgyermeknevelő avatkozzon be a játékba, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy ha veszélyeztetik egymás épségét, játékát.

9.4. Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka.

A tevékenység célja

- Örömforrás legyen a mozgás a gyermek számára, hiszen a mozgásigénye rendkívül nagy. Változatos mozgáslehetőség biztosítása, hogy minél nagyobb örömet leljék a játékban.
- A játékeszközök keltsék fel az érdeklődést, tartsák fenn a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.
- Nagymozgások fejlesztése. A lehető legtöbb idő biztosítása a nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron és a teraszon.
- Fejlődjön mozgáskoordinációjuk, harmonikussá váljon mozgásuk. Ennek érdekében a mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat.
- A praktikus mozgások gyakorlása, finomítása az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétellel.

A kisgyermeknevelő feladatai

- A tevékenység tartalmának kiválasztása Pl. nagymozgások, finom motorika fejlesztése.
- A mozgáshoz szükséges hely kialakítása

Balesetmentes, egészséges, jó levegőjű, tiszta, biztonságos környezet kialakítására törekszünk. Hűvös idő esetén a csoportszobában tarjuk a mozgásos tevékenységeket. A teremben a berendezési tárgyakat úgy helyezük el, hogy a balesetveszélyt elkerüljük. A csecsemőknek olyan játszó helyet biztosítunk, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarok. A minibölcsőde udvarát úgy alakítjuk ki, hogy a gyermekek számára elegendő hely legyen a szabad mozgásra.

- A mozgáshoz szükséges idő biztosítása

A gyermekeknek a mozgásra elegendő időt biztosítunk. Az időkeretet rugalmasan kezeljük, egy-egy mozgásos tevékenység hosszabbra is nyúlhat, vagy rövidebb ideig is tarthat. A csoport egészségi állapota, illetve a gyermekek teljesítő képessége szerint.

➤ A mozgáshoz szükséges eszközök biztosítása

A gyermekek mozgásának fejlesztésére sok eszköz áll rendelkezésünkre. Ezek között találhatóak készen vásárolt, és saját magunk készítette eszközök is. Felhasználjuk a mozgásos tevékenység során a környezetünk, csoportszobáink tárgyait is (asztalok, székek, plüssállatok, építőkockák stb.).

A változatos eszközhasználat lehetővé teszi, hogy ugyanazt a gyakorlatot több alkalommal ismételjük, de más eszközzel. Így a mozgásfejlesztés nem válik unalmas ismételtetéssé, hanem játékos és érdekes lesz, ami által újabb mozgástapasztalattal bővül a gyermekek mozgáskészlete.

Minibölcshódánk udvarát is úgy alakítjuk ki, hogy sokféle mozgásra serkentő játékeszköz álljon a gyermekek rendelkezésére. Kiválasztásuknál fontos szempont volt a biztonságosság.

A rögzített játékeszközök mellett labdákat, rollereket, kismotorokat kínálunk a gyermekek számára.

➤ A mozgáshoz szükséges derűs légkör kialakítása

A mozgás szeretetének, a mozgáskedv meglétének fontos feltétele a derűs, vidám légkör kialakítása, mely meglétéért a kisgyermeknevelő felelős.

9.5. Mondóka, ének

A tevékenység célja

➤ A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés.

➤ A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

➤ A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömeleményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek.

- Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.

Eszztétikai nevelés

Az igényes művészi értékek továbbadása a gyermekek számára.

- A közösségi érzés megerősítése

A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése.

- A zenei képességek fejlesztése

A gyermekek éneklési készségének, ritmusérzékének fejlesztése.

- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal, zenei készségfejlesztő játékokkal és zenehallgatással

A mondókák, énekek tempója lassabb, mint a beszédtempó. A lassúbb tempójú mondókák, énekek ismételtetése, elősegíti a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését. A hangutánzó szavak énekelgetése elősegíti a magán- és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. Az énekes játékok sokféle alkalmat adnak a gyermekek szókincsének bővítésére.

A kisgyermeknevelő feladatai

- Épít az önálló indíttatású felfedezésre, a gyermeki kíváncsiságra. Kerüli a direkt módon irányított feladat jellegű tevékenységeket.
- A felhasznált zenei anyag igényes, életkornak megfelelő válogatása
- Mondókák, kiolvasók, ölbéli játékok

Az óvodai zenei nevelés során a gyermekek ismerjenek meg olyan ölbéli játékokat, amelyeket a felnőttekkel közösen játszhatnak. Pl. lovagoltató játék. Közben megérezhetik a zene lüktetését, ritmusát. A gyermekek számára talán a legkönnyebben tanulható zenei csemegék a mondókák. A tanult kiolvasókat önállóan is alkalmazzák különböző játékhelyzetekben.

➤ Népi gyermekdalok, énekes játékok

A népdalok éneklése, hallgatása, és a népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Az énekes játékok közösséget, társas kapcsolatot igényelnek, ezért minden gyermeket arra ösztönzünk, hogy vegyen részt benne. Fontos, hogy a gyermekeknek az énekes játékokhoz megfelelő nagyságú tere legyen.

➤ Komponált gyermekdalok, más népek gyermekdalai

Nagy szerepet kapnak a komponált gyermekdalok is, ezek kiválasztásánál nagy figyelmet fordítunk arra, hogy minőségileg megfelelő dalanyagot válasszunk.

➤ Zenehallgatásra szánt dalok

A bölcsődei művészeti nevelésnek egyik meghatározó eszköze a zenehallgatás. A zenehallgatás anyagát egyrészt a magunk által előadott dalok, komponált műzene, altató dalok és klasszikus zene alkotja. Zenehallgatásra a nap több részében is sor kerülhet, a gyermekek élményei hatására, vagy tevékenysége közben.

➤ A környezet hangjainak megfigyelése

A mindennapok során különböző tevékenységek közben játék, séta során megfigyeljük a csendet és a környezet hangjait.

➤ A zenélés

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek megismerkedhessenek különböző ritmus-hangszerekkel, népi hangszerekkel. Több alkalommal biztosítunk lehetőséget kipróbálásukra, használatukra. Barkácsolás közben magunk is készítünk ritmushangszereket (pl. kukoricával, búzával töltött csörgők). Ezeket felhasználjuk pl. mondókázás során.

➤ Ünnepekhez kapcsolódó dalok

Az ünnepek köszöntésére, megünneplésére alkalmas dalokhoz játékot, esztétikus, kifejező mozdulatokat találunk ki. Az ünnepi hangulat fokozására szánt dalok kiválasztásánál is elsődleges szempontunk a művészi értékek keresése.

A zenei képességek fejlesztése

➤ Az éneklési készség

A bölcsődés gyermekek esetében a kisgyermek utánzási vágyán alapul. Hallás után tanulják meg a dalokat.

Fontos feladatunk a gyermekek hangjának ápolása, védelme. A túleröltetés, a túl sok, túl hangos éneklés, a hideg levegőn való kiabálás károsítja a gyermekek hangját. Az éneklés közbeni helyes légzésre saját példánkkal igyekszünk megtanítani a gyermekeket.

➤ A ritmusérzék fejlesztése

A gyermekek ritmusérzéke a gyakori, kellemes zenei tevékenységek során fejlődik. Az egyenletes lüktetés a mondókák, dalok szabályosan ismétlődő súlya. Megéreztetésére sokféle ismétlődő, játékos mozdulatot találunk ki. A bölcsődés gyermekek esetében az ölbéli mondókák segítenek. Amikor a gyermekek mozgása már összerendezettebb, s mozgásukban képesek valamelyest egymáshoz alkalmazkodni, a járás is kiválóan alkalmas az egyenletes lüktetés megéreztetésére, s ezt segíthetjük tapssal, dobolással.

Bölcsődei nevelésünk során esztétikus mozgás kialakítására törekszünk. Ezt szolgálják a változatos, játékos mozdulatokkal kísért mondókák, dalok, a változatos térformák (kör, csigavonal, kapu alatt átbújás stb.). Az esztétikus mozgás kialakítására használt játékos mozgások részben népi játékokban megőrzött hagyományos mozdulatok, részben a kisgyermeknevelő és a gyermekek által kitalált ötletes mozgások. Nevelő-, és fejlesztőmunkánkban igyekszünk megalapozni és előkészíteni a későbbi táncot.

➤ Zenehallgatás

A bölcsődei zenehallgatást a zenei izlésformálás kezdetének tartjuk. Hangulat, alkalom szerint a nap bármely időpontjában megszólalhat egy-egy dal. A zenehallgatásra szánt dalokat több alkalommal énekelgetjük, ám nem tanulásra szánjuk, sokkal inkább esztétikai élmény nyújtása a célunk.

9.6. Vers, mese

A tevékenység célja

- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkal, dramatikus játékokkal.

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, a vers, bábozás és a dramatikus játék. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes kiejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A mesékből, versekből sok új fogalmat ismernek meg. A bábjátékban, dramatikus játékban a gyermekek kibontakoztathatják a szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására.

- Érzelmi, értelmi, esztétikai nevelés

A gyermekek érzelmi – értelmi – esztétikai fejlődésének elősegítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.

A kisgyermeknevelő feladatai

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása (népi, klasszikus, kortárs)

- Mondókák, dúdoló, kiszámoló.

A mondóka a gyermek, játékra hajló kedvéből fakad. A kisgyermek számára a bölcsődei élet az édesanyától való elválással kezdődik. A nyugodt, szeretetteljes légkör biztosításának első mozzanata, ezen elválás nehézségeinek enyhítése. Ebben az időszakban különösen fontos a testi közelség. A szívből jövő dalokkal, ölbéli mondókákkal, lovagoltatókkal, cirógatókkal tudunk közel kerülni a gyermekekhez. A mondókázás lehetőséget teremt a kisgyermeknevelővel, és a társakkal való együttes játékra, barátkozásra.

- A vers

A versek főleg a játékokat pezsdítik fel. A gyermeki tevékenységek, rajzolás, udvari játék, évszakok változása, az állatok élete témák feldolgozása jó alkalmat teremthetnek a versmondásra. Minél természetesebb a helyzet, annál hatásosabb a vers. Pl. gólya megfigyelése – Hosszú lábú gólya bácsi... stb. A gyermekeket a vers ritmusa ragadja meg. Számukra rövidebb, ritmikusabb verseket tervezünk. Egy-egy verset meghallgatás céljából mondunk a gyermekeknek, ezzel formálva ízlésüket, a szép iránti érzéküket, igényüket. A mondóka és verskészletünk összeállításánál elsődleges forrásaink a magyar népi mondóka és versgyűjtemények, valamint a magyar írók és költők gyermekversei.

- A mese

Kiemelkedően fontosnak tarjuk a mesélést, hiszen a gyermeki képzelet szárnyalásának két fő területe: a játék és a mese. A gyermekek olyan világban élnek, amelyben vágyaik csak kis részben valósulnak meg. Vágyaikat próbálgatják, ám sokszor korlátokba ütköznek. A mesékben azonban nincsenek korlátok, a gyermeki vágyak megvalósulást nyernek. A mese ugyanúgy építkezik, ahogy a kisgyermek gondolkodik és érez. A meghallgatást igyekszünk igazi élménnyé tenni. A meséket úgy válogattuk össze, hogy megfeleljenek a gyermekek életkori sajátosságainak, világképüknek, szemléletmódjuknak, a gyermekek kívánságaihoz, vagy egy adott helyzethez.

A mesék feloldják a gyermeki szorongást, fejlesztik a belső tulajdonságokat (pl. gyengébbek segítése, becsületesség, igazmondás stb.).

Elalvás előtt álomba ringató hangulatot teremtünk egy-egy szép mesével. A kisgyermek szép iránti érdeklődésének felkeltése érdekében elengedhetetlennek tartjuk a könyvek megszerettetését. A könyvnézegetés vagy spontán mesélés bensőséges hangulatát a környezet kialakításával is igyekszünk megteremteni (pl. kuckó, párnák, a mesekönyvek gyermekek számára elérhető helyen tárolása). Az ünnepekre való készülődésnek fontos részei az odaillő versek és mesék.

A szülők figyelmét is felhívjuk a mesélés, a mondókázás, verselés fontosságára.

➤ A bábozás

A bábozás a képzelet két sajátos területét, a játékot és a mesét egyesíti. A kisgyermeknevelő bábjátéka igazi élmény, örömforrás a gyermekközösség számára. A bábok bármikor a gyermekek rendelkezésére állnak a nap folyamán. Játék közben is megelevenedhet egy-egy mese, vers, vagy éppen akkor kitalált, rögtönzött történet. A gyermekek számára ezek a lehetőségek nem csupán az anyanyelvi és az irodalmi nevelés szempontjából fontosak, hanem lélektani szerepük is van. A kisgyermek amikor bábozik, oldódnak szorongásai, kivetíti az átélt sérelmeit.

9.7. Alkotó tevékenységek

A tevékenység célja

➤ Esztétikai nevelés

A gyermekek élmény és fantázia világának gazdagítása, a gyermekek tér-forma és szín képzeletének gazdagítása, a képi gondolkodás fejlesztése, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük kialakítása. Ennek érdekében az elkészült gyermekmunkákat először a folyosón elhelyezett nagyméretű, parafából készült falíújságra tesszük ki, hogy a gyermekek és a felnőttek egyaránt gyönyörködhessenek bennük. Ezután a gyermekek rajztartó mappájába kerülnek, majd haza adjuk őket. A plasztikus munkák számára szintén a folyosón „kiállító padot” biztosítunk.

➤ Manuális képességek fejlesztése

Az eszközök, anyagok, a rajzolás, festés, gyurmázás technikai elemeinek és eljárásainak megismertetése, a kez ügyesség, a finommotorika, a szem-kéz koordináció fejlesztése.

➤ A közösségi érzés erősítése

Az alkotó tevékenységek utáni rendrakás, eszközök tisztítása, a közösségért végzett munka öröme, erősíti a közösséghez tartozást.

- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a tevékenység közben

Az alkotómunka az egész nap folyamán megjelenhet, és jó lehetőséget ad a társalgási kedv fokozására. A gyermekek gyakran fejezik ki szóban is, hogy mit készítenek. Az alkotó tevékenységek közben számtalan helyzet adódik mondókák, dalok ismétlésére, amely segíti a nyelvi képességek fejlesztését.

- A környezet megóvására nevelés

A mai kor gyermekei számára különösen fontos, hogy megtanulják megóvni környezetünket. Az alkotó-alakító tevékenységek során is felhívjuk figyelmüket a környezetvédelem fontosságára. Gyakran felhasználjuk a háztartásban hulladékként keletkező anyagokat pl. sajtos dobozokat, tojástartókat, műanyag flakonokat stb.

A kisgyermeknevelő feladatai

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése
- A megfelelő hely kialakítása

Az alkotó-alakító tevékenységekhez olyan hely biztosítása a feladatunk, ahol a gyermekek nyugodtan, elmélyülten tevékenykedhetnek, nem zavarják őket a mozgalmas játékokat játszó gyermekek. Az alkotó tevékenységekhez szükséges eszközöket a munkaasztalok közelében tároljuk, szekrényben. (ceruza, gyurma, terítők, lapok, rajzgyűjtő mappák).

- A megfelelő légkör megteremtése

Az alkotó tevékenységekhez olyan légkör szükséges, amelyben a gyermekek szívesen kapcsolódnak be az alkotómunkába. Feladatunk olyan helyzeteket és hangulatot teremteni, amelyben a gyermekek szabadon tevékenykedhetnek, természetes módon segítséget kérhetnek, ha nem boldogulnak, az elrontott sikertelen próbálkozásait bátran javíthatják.

- Elegendő idő biztosítása

Az alkotó-alakító tevékenységekhez elegendő időt biztosítunk, hogy a gyermekek lehetőleg addig alkossanak, ameddig a kedvük tarja.

- Megfelelő eszközök biztosítása

Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben, darabszámban megfelelő eszközök szükségesek. Az eszközök kiválasztásánál a praktikum, a célszerűség és az esztétikum dominál. A készen vásárolt eszközökön kívül mindig a gyermekek rendelkezésére bocsájtok különböző kreatív alkotást segítő tárgyakat (fonalakat, tojástartókat, természetes anyagokat, pl. faágak, termések).

Fontos feladat az eszközök biztonságos használatának megtanítása, a balesetveszély elkerülése miatt. Az eszközök használatát külön odafigyeléssel kell megtanítanunk, ha a gyermekek már megtanultak egy folyamatot, lehetőleg minél több gyakorlási időt biztosítunk a számukra. A sok gyakorlási lehetőség hatására megfelelő jártasságra tesznek szert az eszközök használatában.

➤ A tervezhető alkotó-alakító tevékenységek tartalmának kiválasztása

Az alkotó-alakító tevékenységek esetében fontos szempont, hogy legyen egy élményalap, amit vizuálisan részletesen megfigyeltünk (pl. az őszi fák, növények). Ezután hagyunk egy kis időt a gyermekek számára a képi feldolgozásra.

➤ Képalakítás

- Firkálás, rajzolás különböző felületekre, pl. papírra ceruzával, zsírkrétával, bottal és ujjal homokba, hóba, gyurmába stb.
- Rajzolás a betonra krétával
- Felületfestés
- Ujjfestés
- Tépés, ragasztás

➤ Plasztikai munkák

- Gyurma, agyag, lisztgyurma, homok, hó, papír alakítása.
- Gyúrás, formálás.
- Hóból hógolyó, hóember készítése.
- Homok formálása.
- Nyáron a homokozóban sározás.

➤ Origami

- A papír gyűrögetése, tulajdonságainak, alakíthatóságának felfedezése.

➤ Építés, barkácsolás

- Nagy terek alakítása, átrendezése bútorok, nagyméretű textíliák felhasználásával.
- Homokból, hóból építés az udvaron.
- Szerepjátékok tér részeinek berendezése, térbeli kialakítása, a játékhoz eszköz-készítés (pl. orvosi rendelő).
- Építés kockákból, DUPLO lego elemekből.
- Barkácsolás termésekből, természetes anyagokból.
- Alkalmi ajándéktárgyak készítése.

- Különleges technikák, eljárások
  - Festékfolyatás, paca alkotása, asszociációs játék.
  - Festés szivaccsal.

9.8. Egyéb tevékenységek

Olyan tevékenységek, amelyek a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodásához kapcsolódnak (pl. babafürdetés, őszi falevelek, termések gyűjtése, viráglocsolás stb.). A kisgyermek bármikor bekapcsolódhat, bármikor kiléphet a tevékenységek közül érdeklődésük, aktivitásuk szerint. Ezek a tevékenységek örömforrásként szolgáljanak az „én-tudat” fejlesztésére, az „én csinálom” élményének, a közös munkálkodásnak, tevékenységnek eredményeként a „mi-tudat” erősítéseként. Az egyéb tevékenységek bővítik ismereteiket, fejlesztik ügyességüket, gondolkodásukat, ok-okozati összefüggések megláttatását.

10. A MINIBÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI

10.1. A „saját kisgyermeknevelő” rendszer

A „saját kisgyermeknevelő” rendszer a személyi állandóság, a stabilitás elvén nyugszik. A minibölcsőde kisgyermeknevelője szaktudásával, nevelői attitűdjével, teljes személyiséggel mintát jelent a gyermekek és a családok számára egyaránt. Ő felel a rá bízott gyermekekért, figyelemmel kísérve egyéni igényeiket, fejlettségi szintjüket, fejlődési folyamatukat, ő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken. Szakszerű felelősséggel vezeti a szakmai dokumentációkat.

10.2. Gyermekcsoport szervezése

Minibölcsődében a gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott.

Eszerint:

- Egy minibölcsődében legfeljebb 7 gyermek nevelhető, gondozható.
- Ha a minibölcsődében valamennyi gyermek betöltötte a 2. életévét, abban az esetben a csoport létszáma 8 fő lehet.
- Ha sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátnak, akkor a sajátos nevelési igényű gyermek szakorvosi véleményétől függ az egészséges gyermekek száma a csoportban.

- A gyermek minibölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos vagy a házi orvos, a család- és gyermekjóléti szolgálat és a gyámhatóság is kezdeményezheti.
- Ha a bölcsődei nevelési év közben a gyermek veszélyeztetettsége miatt kerül sor a gyermek felvételére, akkor a rendeletben meghatározott csoportlétszám legfeljebb a bölcsődei nevelési év végéig lehet több 1 fővel.

10.3. Tárgyi feltételek

A minibölcsőde régi épületből felújított, modern épületben, a jogszabályi előírásainak megfelelően került kialakításra. Létrehozásnál figyelembe vették a korosztály környezeti ártalmakkal szembeni fokozott érzékenységet, ezért csendes, többségében gyalogosok által is használt út mellé került kialakításra, közel az óvodához és iskolához. A minibölcsőde tárgyi környezetének kialakításánál a 1-3 éves gyerekek életkori sajátosságait, szükségleteiket figyelembe vettük, a minibölcsődére vonatkozó szakmai szabályokat tartalmazó miniszteri rendeletben meghatározott, kötelezően biztosítandó eszközökre vonatkozó előírásokat betartottuk. A gyermekszoba alapterülete 34 m², több mint 4 m²/fő. Berendezésénél a gyermekek életkori sajátosságaiból adódó szükségleteket szem előtt tartottuk- játéktároló szekrények, polcok, székek, asztalok, fektetők, szőnyegek, gyermekbútorok. A játékok nyitott polcokon való elhelyezésével arra figyeltünk, hogy lehetővé tegyük a gyermekek önálló választását.

A játékeszközök kiválasztásának egészségügyi és pedagógiai szempontjai

- Egészségügyi szempontok:
  - Könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen.
  - Balesetet ne okozzon – ne legyen törött, ne legyen könnyen törhető, ne essen szét darabjaira, éles sarkai ne legyenek, ne lógjon hosszú zsinóron, ne legyen túl nehéz.
  - Ne legyen olyan kisméretű, hogy orrba, fülbe, garatba kerülhessen!

➤ Pedagógiai szempontok:

- Minden tevékenységformához legyenek megfelelő játékszerek (manipuláció eszközök, gyakorló-, konstruáló, szerepjáték, mozgásfejlesztő játék, stb.).
- A játékeszköz színe, nagysága, formája, funkciója keltse fel és tartsa ébren a gyermek érdeklődését. - Több fajta játékra lehessen felhasználni.
- Megfelelő mennyiségű és minőségű eszközök.

➤ Elhelyezés

- Nyitott játékpoliccon, állandó helyen, gyermekek számára elérhető magasságban. Tárolóedényekben (vödörkben, kosarakban, dobozban, tálakban).
- Kisgyermeknevelő és dajka által elérhető polcon (felügyeletet igénylő játékok).
- A gyermeköltöztetőben a gyermekeknek külön-külön, elkülönített cipő- és ruhatároló polca van.
- Pelenkázó asztal és a szülők számára információkat tartalmazó hirdetőtábla is található.
- Az öltöző-átadóhoz közvetlenül kapcsolódik a gyermekmosdó, amelyben található 2 kis WC, 2 kiscsap és emelt zuhanyzó. Van törölköző-, fésű-, pohártartó, a pelenkák, váltóruhák tárolására alkalmas polc. A mosdó felszereléséhez tartozik a gyógyszer szekrény.
- Babakocsi tároló is kialakításra került a minibölcsőde épületében.
- Biztonságosan elkerített, önálló udvarrész szolgálja a gyermekek szabad levegőn való tartózkodását, egészséges mozgásigényüknek megfelelő játékokkal.
- A játszókertben van homokozó és mozgásfejlesztő eszközök. A homokozót a szennyeződéstől takaró védi.
- A dolgozók részére is került kialakításra öltöző, felnőtt WC, zuhanyzó.
- A dolgozók munkáját segítik az IKT eszközök- laptop, nyomtató, CD lejátszó.
- A takarításhoz korszerű gépek állnak rendelkezésre.

10.4. Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit biztosítja. Megteremti a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

A nevelés - gondozás folyamatában az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, játék, alvás) a gyermekek jó közérzetét is megteremtik. Az optimális napirenden belül az egyes gyermekek igényeit a kisgyermeknevelő úgy tudja kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető a rendszer, a gyermekek tájékozódhatnak a várható eseményekről, miközben kiiktatódik a várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják az évszakok, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl.: bölcsőde nyitása, zárása) is. Kialakításának további feltételei a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a dolgozók összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemezi. Fontos a tevékenységek közötti belső arányok kialakítása, és az, hogy a napirendet a gyermekcsoport kisgyermeknevelője alakítsa ki. Napirend kialakításánál szem előtt kell tartani, hogy a legtöbb időt a játékra fordítsák, figyelembe véve a játékba integrált tevékenységekkel elsajátítható ismereteket. A csoport kisgyermeknevelője maga dönthet arról, hogy egy-egy napon mely tevékenység kap nagyobb hangsúlyt.

➤ Napirend igazodik:

- a gyermekcsoport életkori összetételéhez,
- fejlettségéhez,
- szükségleteihez,
- befolyásolják az évszakok, az időjárás,
- a gyermek otthoni életének, életritmusának figyelembevétele.

Bölcsődéink általános napirendje

6:45-8:00	Gyermekek folyamatos átvétele, a szülőktől tájékozódás a gyermek aktuális állapotáról. Szabad játéktevékenység biztosítása.
8:00-8:30	Mosdóhasználat, tisztázás, előkészületek a reggelizéshez, reggelizés
8:30-9:30	Tevékenységek kezdeményezése. Szabad játéktevékenység feltételeinek megteremtése a csoportszobában vagy az udvaron.
9:30-10:00	Mosdóhasználat, tisztázás, előkészületek a tízóraihoz, tízóraizás
10:00-11:30	Szabad játéktevékenység a csoportszobában, vagy az udvaron.
11:30-11:45	Mosdóhasználat, tisztázás, előkészületek az ebédhez
11:45-12:15	Ebédeltetés, készülődés a délutáni pihenéshez
12:15-15:00	Elalvás előtti mese, pihenés
15:00-15:30	Folyamatos ébresztés, mosdóhasználat, tisztázás, előkészületek az uzsonnához. Uzsonna
15:30-17:00	Szabad játéktevékenység a csoportban. Folyamatos átadás. A szülők tájékoztatása a gyermekükkel kapcsolatos tudnivalókról.

11. A CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI

A minibölcsődei nevelés a családi nevelésre épül, együttesen szolgálja a gyermek nevelését, fejlődését, melynek alapfeltétele a konstruktív együttműködés. A tájékoztatásnak, a kapcsolattartásnak több módját, formáját szükséges minél többet alkalmazni az együttes nevelés érdekében.

11.1. A családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerül sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek. Megbeszélhetik az étkezéssel, alvással, szobatisztasággal kapcsolatos kérdéseket, problémákat,

11.2. Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során, a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot.

A beszoktatás ideje két hét, de ez a gyermek egyéni reakciójától és a szülők igényét figyelembe véve lehet rövidebb is. A beszoktatást a gyermek saját kisgyermeknevelője végzi.

Az első héten a gyermekek a környezettel és a személyekkel ismerkednek. A gyermek szükségleteinek bölcsődében történő kielégítését az édesanya végzi. Ebben az időszakban a kisgyermeknevelő megfigyelő, érdeklődő, figyeli a gyermek reakcióit. Fokozatosan átveszi az édesanyától a gondozási feladatokat az első hét végére. /Az édesanya jelenlétében, illetve édesanya rövid távollétében/

A második héttől ezek a távollétek egyre hosszabbak lesznek és a hét végére a gyermek egész napját a bölcsődében tölti.

11.3. Napi kapcsolattartás

A reggeli átvételnél a kisgyermeknevelő érdeklődik a gyermekkel történt előző napi eseményekről, a délután pedig a kisgyereknevelő tájékoztatja a szülőket az aznapi bölcsődei történésekről.

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor.

Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

11.4. Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, tanácsadást, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgálja.

Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, az intézményvezető, vagy más szakember. Erre az egyéni beszélgetésre fogadó óra keretében kerül sor. Ezek a találkozások alkalmat adnak a gyermek minél mélyebb megismerésére, az együttműködés elmélyítésére.

11.5. A szülőcsoportos beszélgetések

Ezek tulajdonképpen tematikus beszélgetések a csoport kisgyermeknevelőjének vezetésével, a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztató nevelési témáról. A kisgyermeknevelő tájékoztatást ad a nevelési módszerekről, a gyermekek játéktevékenységéről. Itt van lehetőség megbeszélni az együttnevelés módszereit, egymás meghallgatására, azonos problémák megosztására is lehetőség nyílik. Megbeszélhetik, hogyan tudnak közösen megvalósítani egy-egy önállósodási lépést. A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelési évenként legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok tovább gondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

11.6. Szülői értekezlet

A szülői értekezlet a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések meghozatalának fóruma. Egy nevelési éven belül három alkalommal tervezünk tartani szülői értekezletet (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet. Az első szülői értekezletet az intézmény vezetője kezdi meg, bemutatja a bölcsőde intézményt, majd tájékoztatja a szülőket a beiratkozás menetéről, milyen papírokat kell beszerezniük ahhoz, hogy a gyermekük felvétele megtörténjen. A szülők tájékoztatást kapnak a házirendről. A bölcsődei életről, napirendjéről, a beszoktatás menetéről a kisgyermeknevelő adnak tájékoztatást.

11.7. Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási módokat. Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az információszerzésre.

12. A MINIBÖLCSŐDE KAPCSOLATRENDSZERE

Kapcsolat a családokkal

A bölcsődei ellátás a családi nevelésre épül, alapelv a családi nevelés elsődlegességének tiszteletben tartása. A kisgyermek optimális fejlődését segíti, ha a családi nevelés és az intézményi nevelés közelít egymáshoz. A családdal történő találkozások jó lehetőséget adnak a szakembernek arra, hogy ismereteket szerezzen a család működéséről, a kisgyermekről való gondolkodásáról, a család helyzetéről. A célirányos megfigyelések és beszélgetések segítenek feltérképezni a család erősségeit és azokat a kockázati tényezőket, amelyek negatív irányban befolyásolhatják a gyermek fejlődését. Ezen ismeretek birtokában a kisgyermeknevelő tudatosan választhatja meg azokat a lehetőségeket, módszereket, melyekkel erősítheti a családok működését. A kapcsolatépítés, a bizalom megalapozása szempontjából fontos lépése, az első találkozás alkalmá, a családlátogatás és a beszoktatás folyamata. A napi találkozások, egyéni beszélgetések, közös ünnepek, nyílt napok, a kapcsolat elmélyítését biztosítják. A minibölcsődében a családlátogatás, a beszoktatás, az egyéni beszélgetések levezetése a kisgyermeknevelő feladata. A napi találkozásokhoz kapcsolódó információ adása a bölcsődei dajka feladata abban az esetben, ha a kisgyermeknevelő nincs jelen. A dajka a családoknak szervezett közös programokban is aktívan részt vesz.

Bölcsőde és óvoda kapcsolata

Bölcsődénk kapcsolatban van a helyi óvodával is, megkönnyítve ezzel a bölcsődéből az óvodába való átmenetet kisgyermekünk számára

A bölcsőde kapcsolata a bölcsődei hálózaton belül:

Fontos feladatunk a jogszabályi előírásoknak megfelelő, magas színvonalú munkavégzés érdekében a kapcsolatteremtés, a rendszeres kapcsolattartás, az együttműködés a Magyar Bölcsődék Egyesületével, mint Bölcsődei Módszertani Szervezettel, a régió bázisintézményével, a megyei módszertani tanácsadóval és a bölcsődei hálózat intézményeivel. Településünkön nem működik más bölcsőde. A legközelebbi bölcsőde Tát településen található. A kisgyermeknevelő fontos feladata lesz ezen bölcsődével egy jól működő szakmai kapcsolat kialakítása. Arra kell törekedni, hogy a kapcsolattartást nyitottság, őszinte segítőkészség jellemezze.

Kapcsolat a háziorvossal és a védőnővel

A háziorvos és a védőnő segítségével kerül összeállításra a minibölcsőde alap gyógyszerkészlete. A gyermek egészségügyi törzslapjának vezetésében a gyermek védőnőjének, gyermekorvosának közreműködését kell kérni. Sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermek minibölcsődében történő nevelésének, gondozásának megkezdését követő legalább három hónap elteltével az intézmény orvosa, gyógypedagógusa, kisgyermeknevelője, valamint a család- és gyermekjóléti központ munkatársának véleménye alapján az intézmény vezetője és a szülők közösen döntenek a gyermek további neveléséről, gondozásáról.

Egyéb kapcsolatok

A kompetenciahatárok betartásával konstruktív együttműködő kapcsolatok kiépítése és fenntartása azokkal a szakmai és szakmaközi intézményekkel, szervekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek, kerülhetnek:

- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- Gyámhatóság
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság

13. AZ ALAPELLÁTÁSON TÚLI, A CSALÁDI NEVELÉST TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSOK

Gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok

A bölcsőde a gyermekvédelem rendszerében személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások közé tartozik, azon belül is a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formájaként. Napjainkban egyre több halmozottan hátrányos helyzetű és / vagy veszélyeztetett kisgyermek kerülhet bölcsődébe, akiknek megfelelő ellátása megkülönböztetett figyelmet és nagyobb szakértelmet igényel a kisgyermeknevelő részéről. Ezeket a feladatokat egyrészt saját kompetencia határainkon belül, másrészt –mint elsődleges észlelő és jelzőrendszer –más külső intézmények bevonásával, a velük való együttműködés biztosításával valósítjuk meg.

Hátrányos helyzetű gyermekek szüleivel való kapcsolattartás:

- a rendszeres bölcsődébe járás szorgalmazása
- a jó kapcsolat megőrzése a szülőkkel, családokkal
- a szülők szemléletének formálása.

Sajátos nevelési igényű gyermek a minibölcsödében

Személyi és tárgyi feltételek esetén a minibölcsödébe felvehető sajátos nevelési igényű gyermek. A kisgyermeknevelő és az ilyen igényű gyermek állapotának megfelelő sérülés- specifikus szakember együttes nevelésével valósul meg a gyermek ellátása. Sajátos nevelési igényű gyermek ellátása esetén az ellátás kezdetétől számított legalább három hónap elteltével az intézmény orvosa, kisgyermeknevelője, valamint a család- és gyermekjóléti központ munkatársának véleménye alapján az intézmény vezetője és a szülők közösen döntenek a gyermek további neveléséről, gondozásáról. Az ún. „próbaidőre” azért van szükség, mert sajátos nevelési igényű gyermek az estek többségében nehezebben alkalmazkodnak az új személyekhez, körülményekhez, napirendhez. A kisgyermeknevelőnek is hosszabb időre van szüksége, hogy a gyermek szokásait, speciális igényeit megismerje, gondozásának, nevelésének sajátosságait megtanulja a szülőtől, valamint a gyermek fejlesztését végző gyógypedagógustól. A rendelkezésre álló idő alatt a gyermekcsoport és az adott gyermek egymásra való hatása is megfigyelhető, ez az inkluzív nevelés lehetőségének mérlegelése szempontjából fontos. A család- és a gyermekjóléti központ szakemberének véleménye abban az esetben lehet nagy jelentőségű, ha a gyermek családi körülményeit is szükséges vizsgálni a napközbeni ellátás igénybevételének szempontjából. A sajátos nevelési igényű gyermek számára a minibölcsödében a megfelelő napközbeni ellátást kell biztosítani. A minibölcsödében dolgozó kisgyermeknevelőnek feladata, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek ellátását a gyermek speciális igényeinek figyelembevételével végezze. Ebben segítségére vannak a speciális felkészültségű szakember útmutatásai. A sajátos nevelési igényű gyermek terápiás ellátását csak megfelelő szakképzettséggel rendelkező szakember végezheti. Az ő feladata, hogy azokat az elemeket, amelyek a gondozási-nevelési folyamatba beágyazhatók, megtanítsa a kisgyermeknevelőnek és a szülőnek is. Látássérült gyermek esetén pl. a gondozást végző személynek meg kell tanulnia, hogy a gyermek milyen felületeket lát jobban (sötétebbeket, vagy világosabbakat) és a gondozási területet ehhez igazodva kell kialakítani (szükség lehet speciális megvilágításra, valamint a gyermek látásélességének megfelelő tárgyakra).

A mozgásterapeuta olyan eljárásokra tanítja meg a gondozást végző személyt, amellyel az elősegítheti a gyermek mozgásállapotának javulását stb. A kisgyermeknevelő feladata, hogy a fogyatékos típusától és mértékétől függetlenül elősegítse a minél sokrétűbb mozgásos tapasztalatszerzés lehetőségét, az önkiszolgálás, az önállóság mértékének növekedését, a megfelelő motiváció fenntartását. Ennek érdekében ki kell használni a természetes élethelyzetek adta lehetőségeket (játék, étkezés, tisztálkodás stb.). A speciális eljárások, gondozási, nevelési feladatok megoldása jórészt a sajátos nevelési igényű gyermek szüleitől tanulható meg. Fontos megjegyzendő, hogy az egyik gyermek esetében sikeresen alkalmazott eljárás más, hasonló problémával küzdő gyermek esetén sem okvetlenül alkalmazható sikerrel, így kipróbálása nem javasolt (hatása még akár a kívánttal ellentétes is lehet). A sajátos nevelési igényű gyermek esetében még nagyobb hangsúlyt kap az egyéni bánásmód, a differenciálás, az adott gyermek sajátosságaihoz és igényeihez leginkább illeszkedő saját út megtalálása.

Az intézmények, szolgáltatók együttműködése jogszabályban rögzített feladat. Mulasztást követ el az intézmény, aki nem jelzi, ha a gyermek fejlődését nem megfelelően ítéli meg. A gyermek szakértői bizottsági vizsgálatára a gondviselők beleegyezésével kerül sor. Amennyiben a gondviselő nem egyezik bele a gyermek vizsgálatába, azzal akadályozza gyermeke fejlődését, tehát veszélyezteti gyermekét. Ebben az esetben az intézménynek jeleznie kell a család-és gyermekjóléti szolgálat/központ felé.

14. ÉLELMEZÉS

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe az étkezés. Tudományosan bizonyított, hogy a táplálkozási szokások kisgyermekkorban alakulnak ki, és az egész életre kiható ízlés formáló szerepük van. Ezért az egészséges életmódra nevelésnek már a bölcsődében el kell kezdődnie.

Intézményünkben melegítőkonyha biztosítja a gyermekek étkezését, plusz egy tejkonyha.

A kisgyermek ételmezése során a korszerű táplálkozási elveket, jogszabályi előírásokat figyelembe véve fontos, hogy a kisgyermek számára a táplálék:

- mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű,
- a higiénés követelményeknek megfelelő,
- megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített,
- élvezhető legyen.

A bölcsődében a gyermekeknek napi négyszeri étkezést biztosítunk: reggeli, tízórai, ebéd és uzsonna.

Az ételmezést közétkeztetés által biztosítjuk, betartva az ételmezésben a HACCP rendszer működtetését, valamint a 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásait.

15. A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI A BÖLCSŐDÉS KOR VÉGÉRE

Az egyes gyermekek között teljesen egészséges fejlődés esetén sem látunk azonosságot, hisz a pszicho-szomatikus fejlődésben és a fejlettségi szintben jelentős egyéni különbségeket mutatnak. Egy-egy korosztályban azonban általában megfigyelhetők bizonyos életkori sajátosságok, amelyek az adott populáció többségét jellemzik. Ha ezeket nem kezeljük merev kategóriákként, akkor segíthetnek a fejlettségi szint megítélésében.

Bölcsődés kor végére:

- Sok területen önálló a gyermek: egyedül vagy kis segítséggel étkezik, öltözködik, tisztálkodik.
- Nemcsak felnőtt társaságában érzi jól magát, szívesen játszik társaival is.
- Jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat, szabályokat, az ezekhez való alkalmazkodás nem jelent számára nehézséget.
- Környezete iránt nyitott, érdeklődő, szívesen vesz részt közös tevékenységekben.
- Ruhadarabjaikat megnevezik, kis segítséggel le és felveszik.
- Segítséggel kezet mosnak, szobatiszták.
- Önállóan étkeznek.
- Ismerik testrészeiket, megnevezik azokat.
- Biztonsággal járnak, futnak, szívesen mozognak, guggolnak, ugrálnak, tornáznak.
- Finommozgásaik folyamatosan fejlődnek, képesek apróbb játékokkal játszani.
- Próbálkoznak a ceruzafogással, rajzolással, festéssel, szívesen gyurmáznak.
- Beszédfejlődésük eltérő szinten van, de képesek kommunikálni a felnőttekkel és társaikkal.
- Ismerik a legfontosabb megszólítási szabályokat, köszönnek, helyesen alkalmazzák a kérem - köszönöm kifejezéseket.
- Rövid verseket, mondókákat, dalokat felidéznek.

- Rövid mesét végig hallgatnak.
- Ismerik a nevüket.
- Könyvnézegetés közben felismerik a látottakat.
- Játéktevékenységekben képesek együttműködésre társaikkal és a felnőttekkel.
- Megjelenik az aktív társas viselkedés első formája az összedolgozás.
- Az összedolgozás során kialakulhat a munkamegosztás, így lehetőségük lesz kisebb szerepjátékok eljátszására. Ez jó alap az óvodai szerepjátékok kibontakozásához.

16. AZ ELLÁTÁSRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA

Fontos a szükséges információk eljuttatása az ellátásunkat igénylő családokhoz, melynek módjai:

- Tájékoztatás intézményen belül, és intézményen kívül hirdetményekben, Facebook portálokon
- Mogyorósbánya Község Önkormányzatának honlapján
- helyi újságban

17. ÜNNEPEK

Az intézményi közösségi nevelésben fontos szerepe van az ünnepeknek, hagyományoknak. A közös élmény, a készülődés, ráhangolódás, visszaemlékezés erősíti az összetartozást, egymásra figyelmet, ezáltal új élményekkel, érzelmekkel, ismeretekkel gazdagodnak:

- születésnap, névnap,
- Mikulás,
- Karácsony,
- Farsang,
- Húsvét,
- Anyák napja,
- Gyermeknap,
- családi napok,
- stb.

18. DOKUMENTÁCIÓ A MINIBÖLCSŐDÉBEN

18.1. A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció

➤ Csoportnapló

A bölcsődében nevelkedő kisgyermek adott csoportra vonatkozó dokumentációja. Kötelezően használatos, hivatalos dokumentum, amely fontos információkat tartalmaz a gyermekek testi-, lelki-, szociális fejlődéséről. A mindennapi fontosabb események és történések rögzítését szolgálja az egyes gyermekre és a csoport egészére vonatkozóan. Tartamával segíti a csoportban zajló pedagógiai munka tervezését és értékelését, és támpontot ad a gyermekekről vezetett fejlődési napló vezetéséhez. A bölcsődében hangsúlyosabb az egyéni dokumentáció vezetése, de a napi nevelő munka tudatos megvalósítása, a nagyobb nevelői hatékonyság érdekében szükség van egy olyan dokumentációra, ami segíti a kisgyermeknevelőt abban, hogy a gyermekcsoportot jobban átlássa és az egyéni szükségleteket felismerje.

➤ Bölcsődei gyermek fejlődési dokumentáció

Az egyéni fejlődési dokumentáció vezetésének célja, hogy minden releváns adatot tartalmazzon a gyermek pszichoszomatikus fejlődéséről, ezzel biztosítva az egyéni bánásmód kivitelezésének alapjait, valamint a jogszabályokban meghatározott adatkezelési kötelezettségek teljesülését.

Két fő részből tevődik össze:

- Bölcsődei törzslapból, és
- Bölcsődei fejlődési naplóból.

A gyermek fejlődési dokumentáció a gyermek bölcsődei ellátásának megszűnését követően irattárban megőrzendő és 15 évig nem selejtezhető.

Bölcsődei törzslap

A gyermek adatainak, egészségi és szomatikus állapotának rögzítésére szolgáló dokumentum, melynek részét képezi a percentil tábla is.

Fejlődési napló

A gyermek fejlődésének rendszeres időnkénti összefoglalása: 1 éves kor után 3 havonta történik.

➤ Családi füzet

A család és bölcsőde kapcsolattartásának rendszeres írásos formája. A szülőket tájékoztatja a gyermek közösségi életének történéseiről, fejlődéséről. Igazából nem egyirányú bejegyzések adják igazi tartalmát, mert a szülő válaszára előnyomtatott részen örömmel informálják a kisgyermeknevelőt a szülők a gyermekek otthoni életének történéseiről.

- **Nyilvántartás az ellátási napokról –jelenlét kimutatás 328/2011 (XII.29.) Kormányrendelet 2. sz. melléklete alapján**
- **Kisgyermeknevelői jellemzés a szakértői és egyéb szakvizsgálatokhoz.**
- **Egyéb: szülőcsoportos beszélgetések dokumentálása (jegyzőkönyv)**

18.2. Az intézményvezető/szakmai vezető által vezetett dokumentáció

- Munkaköri leírások nyilvántartása
- Munkavállalói egészségügyi kis könyv nyilvántartása
- Szabadság terv
- Személyes gondoskodást végző személyek továbbképzési terve
- Kis -és nagy értékű eszközök nyilvántartása (leltár)
- Gyermek személyi anyagai
- Bölcsődei felvételi és előjegyzési napló
- NRSZH TEVADMIN napi jelentés
- Intézményvezetői éves beszámoló a fenntartó felé
- Megállapodás az ellátás igénybevételéről
- Szakmai program
- Házirend
- Havi statisztika
- Dolgozók szabadságának nyilvántartása
- Dolgozók jelenléti íve
- Szülői értekezlet dokumentálása (jegyzőkönyv)
- Munkavédelmi napló vezetése
- Tűzvédelmi napló vezetése
- Selejtezéssel kapcsolatos dokumentációk vezetése

18.3. Gyermekorvos által vezetett dokumentáció

- bölcsődei törzslap (egy év alatt havonta, 1-3 évig negyedévente)

19. ÉRDEKVÉDELEM

A gyermek joga, hogy

- emberi méltóságát tiszteletben tartásuk,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban, nevelésben részesüljön,
- segítséget kapjon a saját családjában való nevelkedéséhez, személyiségének kibontakozásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- a bántalmazással, az elhanyagolással szemben védelmet és biztonságos ellátást kapjon.

A gyermek kötelessége, hogy

- óvja saját és társai testi épségét, egészségét,
- a szülő hozzájárulása esetén részt vegyen egészségügyi szűrővizsgálaton,
- hogy betartsa a bölcsőde helyiségei és a bölcsődéhez tartozó területek használati rendjét,
- megőrizze, illetőleg az előírásoknak megfelelően kezelje a bölcsődében használt játékokat és eszközöket, óvja a bölcsőde létesítményeit és eszközeit,
- hogy a bölcsőde dolgozói és bölcsődés társai emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa.

A szülő joga, hogy

- megválassza az intézményt, melyre gyermeke gondozását, nevelését bízta,
- megismerhesse a gyermekcsoport életét,
- megismerje a gondozási, nevelési elveket, bölcsődénk szakmai programját, házirendjét,
- tanácsot, tájékoztatást kapjon a kisgyermeknevelőtől,
- a minibölcsőde működését illetően véleményt mondjon, és javaslatot tehesen.
- a minibölcsőde nyitott rendezvényein részt vegyen.

A szülő kötelessége, hogy

- figyelemmel kísérje gyermeke fejlődését, gondoskodjék arról, hogy gyermeke teljesítse kötelességeit és megadjon ehhez minden elvárható segítséget,
- rendszeres kapcsolatot tartson a gyermekével foglalkozó kisgyermeknevelővel.
- elősegítse gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését a bölcsődei, a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását,

- a szülő köteles minden olyan, a gyermekével kapcsolatos körülményről, eseményről, a családi életét befolyásoló változásról az intézményvezetőt, gyermeke kisgyermeknevelőjét tájékoztatni, mely a gyermek bölcsődei életére kihatással bír, azt lényegesen befolyásolja, korlátozza,
- tartsa tiszteletben a bölcsőde dolgozóinak emberi méltóságát és jogait. A kisgyermeknevelő, valamint az ő munkáját segítő alkalmazottak a nevelői-gondozói munka, illetve a gyermekekkel összefüggő tevékenysége során büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személyeknek számítanak,
- a szülő köteles gondoskodni gyermeke időjárásnak, és gyermeke tevékenységének megfelelő kényelmes, tiszta, rendezett ruházatáról, melyet kérünk jellel ellátni.
- a szülők által biztosított felszerelések: pelenka, bőrápoló krém, eldobható nedves törülköző, textilpelena, váltócipő (papucsot és mamuszt a balesetek elkerülése érdekében nem szabad hordani), az évszaknak megfelelő váltóruha, optimális mennyiségben. A felsorolt eszközök, textíliák javítása, tisztán tartása, cseréje a szülő kötelessége.
- a gyermeket tisztán, ápoltan kell a bölcsődébe járatni. Ha ez nem valósul meg, az veszélyezteti a gyermek egészséges fejlődését. Erre felhívjuk a szülő figyelmét, s ha nem történik változás, abban az esetben a gyermekjóléti szolgálatnak kell jeleznünk.
- az intézményi adatszolgáltatáskor a szükséges adatokat megadja,
- az intézmény házirendjét betartsa,
- a kialakított napirendhez alkalmazkodik,
- a megállapított étkezési térítési díjat minden hónapban befizesse.

A kisgyermeknevelő jogai, hogy

- személyét, mint az intézményi közösség tagját megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsák, nevelői, gondozói tevékenységét értékeljék és elismerjék.
- a szakmai program alapján az ismereteket, a nevelés módszereit megválassza.

A kisgyermeknevelő kötelessége

A kisgyermeknevelő alapvető feladata a rábízott gyermekek gondozása, nevelése.

Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

- nevelő és gondozó munkája során gondoskodják a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességei, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a fejlesztést segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek felzárkózását elősegítse,
- mozdítsa elő a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartására,
- -egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket,
- a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a gyermek fejlődésének nyomon követéséről, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, a gyermek fejlődését/fejlesztését érintő lehetőségekről,
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával,
- a gyermekek és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon.

Panaszjog

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 36. § (1) bekezdése alapján a jogosult törvényes képviselője a házirendben foglaltak szerint panasszal élhet.

Panaszkezelési lépcsőfok:

1. a bölcsőde kisgyermeknevelője
2. intézményvezetője
3. Mogyorósbánya település Polgármestere

Panasszal lehet élni

- az intézményi jogviszony megsértése, különösen a személyiségi jogainak kapcsolattartásának sérelme, továbbá az intézmény dolgozóinak szakmai titoktartási és vagyonvédelmi kötelezettségei megszegése esetén, vagy,
- az ellátás körülményeit érintő kifogások orvoslása érdekében,

A gyermekjogi képviselő tevékenységéről, hatásköréről, az általa nyújtható segítségadás lehetőségéről, elérhetőségéről szóló írásos tájékoztatót a tájékoztató faliújságra kell kifüggeszteni. Ezzel kapcsolatban a vezető kérésre szóbeli tájékoztatást is nyújt.

20. A MINIBÖLCSŐDE EGÉSZSÉG-, BALESET-, ÉS MUNKAVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS SZABÁLYAI

Közvetlen prevenció

A prevenciós feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók:

- gyermekorvos,
- dietetikus,
- gyógypedagógus,
- pszichológus,
- mentálhigiénés szakember,
- gyermekfogszakorvos stb.

Gyógyszeradás, elsősegély

- Lázás, hurutos, antibiotikumokkal kezelt, beteg gyerek nem jöhet az intézménybe
- Egyes nem fertőző (allergia, anyagcsere, krónikus megbetegedés stb.) betegségben szenvedő gyerekeknek, ha szükséges háziorvosa által előírt gyógyszerét beadhatják a bölcsődében.
- Sürgős esetben csak láz- és fájdalomcsillapítót kaphat a gyermek.
- A szülőknek írásban kell nyilatkozniuk a gyógyszereszedéssel kapcsolatos valamennyi kérdésben (milyen gyógyszert kaphat a gyerek, milyen gyógyszert kapott a gyerek (üzenő füzet)
- Minden minibölcsődében kell lennie mentődoboznak. A szabvány mentődobozt – MSZ 13 553- hozzáférhető helyen kell tárolni.
- Az orvos állítja össze a minibölcsőde gyógyszerkészletét, melyben kell, hogy szerepeljenek:
  - -láz és fájdalomcsillapítók (kúp, szirup)
  - -allergia elleni szerek (kenőcs)
  - -életmentő gyógyszerek

A minibölcsőde egészség-, baleset- és munkavédelemmel kapcsolatos szabályai

- Egészségvédelemmel kapcsolatos szabályok

Az egészségvédelmi követelmények betartását az intézmény vezetője és orvosa rendszeresen ellenőrzi.

A bölcsődés gyerekek egészségvédelme

A betegség gyanúját a gondozónő jelzi a szülőknek, akik gondoskodnak a mielőbbi elvitelről. A bölcsődében sürgősségi ellátás történik. A betegség kezelése a család orvosának a feladata. Betegség után a szülő köteles orvosi igazolást hozni, melyet a kisgyermeknevelő a bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslapon dokumentál, a bölcsőde orvosa számára megőriz. A járványügyi előírásokat, az ÁNTSZ előírásokat, az orvos és a bölcsődei egészségvédelmi szabályokat maximálisan be kell tartani.

A bölcsődei dolgozók egészségvédelemmel kapcsolatos szabályai

A dolgozók kötelesek a munkába lépés előtt a munkaköri alkalmassági vizsgálaton megjelenni. A dolgozónak rendelkeznie kell érvényes tüdőszűrési lelettel. A dolgozó köteles bejelenteni, ha ő, vagy a közös háztartásban lévő személynél betegség gyanúja jelentkezik. (pl. hasmenés).

Takarítás

Hetente egyszer, járvány idején soron kívül, naponta fertőtleníteni kell. A fertőtlenített játékokat meleg folyóvízzel többször, alaposan le kell öblíteni. A bölcsőde helyiségeit 2-3 évenként festeni és 6 évenként mázoltatni kell.

Szennyes-ruha kezelése, mosása

Minden gyerek tisztázása után fertőtleníteni kell a pelenkázót. Az egyszer használatos pelenka zárt fóliazsákban a települési hulladékkal együtt kezelendő.

A törölközők, textilpelenkák, munkaruhák, ágyneműk mosására az intézményben biztosított mosó- és vasaló helységben van lehetőség.

Balesetvédelemmel kapcsolatos szabályok

A balesetvédelemmel, munkavédelemmel és tűzvédelemmel kapcsolatos szabályokra a *Mogyorósbányai Minibölcsőde Tűzvédelmi Szabályzat és a Mogyorósbányai Minibölcsőde Kockázatértékelés* szabályozásai a mérvadók. Ezen kívül a gondozónő elsősegély-nyújtási ismereteit rendszeresen fel kell eleveníteni.

21. A DOLGOZÓK NYILVÁNTARTÁSA, TOVÁBBKÉPZÉSE

A minibölcsődében főállásban dolgozó, rendeletben előírt szakképesítéssel rendelkező kisgyermeknevelő adatait működési nyilvántartásba kell venni. A kisgyermeknevelő szakmai fejlődését biztosítja, hogy folyamatos szakmai továbbképzésben köteles részt venni.

A továbbképzési kötelezettség minősített továbbképzéseken való részvétellel teljesíthető. A továbbképzés továbbképzési időszakokban történik.

A továbbképzési időszak időtartama négy év. Amennyiben a munkavállaló a továbbképzési kötelezettségének eleget tett és a működési nyilvántartásból való törlésre okot adó körülmény nem merült fel, a továbbképzési időszak elteltével a nyilvántartó új igazolást állít ki.

Célunk, hogy az uniós forrásokat kihasználva, az intézményi prioritásokat és egyéni fejlődési igényeket kielégítve támogatott képzésekre nyújtsuk be pályázatokat. Fontos az ezzel kapcsolatos szervezési, koordinációs feladatok megtervezése, hogy mindenki eleget tudjon tenni a rendelet előírásainak. Ez történhet akkreditációs képzésen való részvétellel vagy magasabb szintű szakképzettség megszerzésével.

22. MELLÉKLETEK

- 1.számú melléklet: Házirend
- 2.számú melléklet: Kérelem bölcsődébe történő felvételhez
3. számú melléklet: Megállapodás

23. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A szakmai program hatályba lépése

A MOGYORÓSBÁNYAI MINIBÖLCSŐDE Szakmai Programja Mogyorósbánya Község Önkormányzata Képviselő-testületének jóváhagyásával 2024. november 11. napjával lép hatályba és visszavonásig érvényes.

Kelt: Mogyorósbánya, 2024. november 11.

ZÁRADÉK

A MOGYORÓSBÁNYAI MINIBÖLCSŐDE Szakmai Programját Mogyorósbánya Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 60/2024(XI.11) számú határozatával jóváhagyta.

1. számú melléklet

MOGYORÓSBÁNYAI MINIBÖLCSŐDE HÁZIREND

Készítette:

Zombori Bernadett
intézményvezető

Felülvizsgálta: 2024. november 11.

Általános információk a bölcsődéről

Az intézmény neve: Mogyorósbányai Minibölcsőde

Címe: 2535 Mogyorósbánya Petőfi Sándor utca 5/A.

Elérhetősége: +36(33)950-732

E-mail cím: minibolcsode@mogyorosbanya.hu

Az intézmény fenntartója: Mogyorósbánya Község Önkormányzata

Címe: 2535 Mogyorósbánya, Szőlősor u. 1.

Az intézmény vezetője: Zombori Bernadett Mária

Ágazati azonosító szám: 847285

Engedélyezett férőhelyek száma: 8 fő

A bölcsőde üzemeltetését tekintve napos bölcsőde.

A gondozás egy csoportban történik.

Kedves Szülők!

A bölcsődei Házi rend készítésénél a jogszabályi elvárásokat, a gyermekek és a szülők jogait és kötelezettségeit, valamint gyermekeik érdekeit vettük figyelembe.

A Házi rend célja: olyan szabályok megfogalmazása, érvényesítése, amelyek biztosítják a gyerekek nyugodt, biztonságos bölcsődei életét, a gyermekközpontú nevelőmunkát és az intézmény törvényes működését.

A Házi rend feladata: hogy biztosítsa az intézményt használó gyerekekre, szülőkre és az alkalmazottakra vonatkozó jogok, kötelezettségek, valamint az intézményi működés alapvető rendjének megismerését.

Házi rend hatálya kiterjed az intézmény bölcsődéjébe felvett gyermekekre, szüleire és dolgozóira, illetve az intézmény területén tartózkodó személyekre.

Bölcsődénkben a nevelő-gondozó munka a Minibölcsőde Szakmai Programja szerint folyik, mely dokumentum nyilvános és az Önök számára elérhető az intézményvezetői irodában.

Kérjük Önöket, hogy az alábbiakban megfogalmazott HÁZIRENDET figyelmesen olvassák végig, a gyermekek, valamint az intézmény zavartalan működése érdekében legyenek partnereink a benne foglaltak érvényesülésében.

Köszönjük megelőlegezett bizalmukat és együttműködésüket!

A gyermek jogai

- A gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.
- A gyermeknek joga van ahhoz, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez.
- A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez.
- A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.
- A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön.
- A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal –, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak.
- A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a védelme érdekében eljáró szakemberek – különösen a gyermek bántalmazásának felismerése és megszüntetése érdekében – egységes elvek és módszertan alkalmazásával járjanak el.
- A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a médiában fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen, továbbá, hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.

A szülő jogai

- megválasztani az intézményt, melyre gyermeke nevelését, gondozását bízta,
- megismerni a gyermekcsoportok életét,
- megismerni a gondozási, nevelési elveket,
- tanácsot, tájékoztatást kapni a nevelőnőtől,
- a mini bölcsőde működését illetően véleményt és javaslatot tenni,
- megismerni a gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentációt.

A szülő kötelessége

- biztosítani gyermeke rendszeres bölcsődei látogatását,
- gondoskodni a gyermek megfelelő ruházatáról, annak tisztántartásáról,
- együttműködni a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel,
- az intézményi adatszolgáltatáskor megadni a szükséges adatokat,
- betartani az intézmény házirendjét,
- alkalmazkodni a kialakított napirendhez,
- befizetni a megállapított étkezési térítési díjat minden hónapban.

Bölcsődei felvétel rendje

A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői:

- munkavégzésük (ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is),
- munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban,
- képzésben való részvételük,
- nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük,
- betegségük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

Egyéb ok miatt a gyermekek napközbeni ellátását különösen olyan gyermek számára kell biztosítani:

- akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- akit egyedül álló, vagy időskorú személy nevel,
- akinek szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni.

A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni, ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket,
- a védelembe vett gyermeket.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a körzeti védőnő,
- a házi gyermekorvos, vagy házi orvos,
- a család- és gyermekjóléti szolgálat,
- a gyámhatóság.

Bölcsődébe a gyermek 1 éves korától harmadik életévének, sajátos nevelési igényű gyermek az ötödik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-ig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik, a sajátos nevelési igényű gyermek az ötödik életévét betölti. Ha a gyermek a harmadik életévét január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig, ha szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig részesülhet bölcsődei ellátásban, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

Ha a gyermek 3. életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető 6. életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető 6. életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

A sajátos nevelési igényű gyermeket a bölcsődébe próbaidővel lehet felvenni, melynek legrövidebb időtartama három hónap. A próbaidő letelte után a gyermekkel közvetlenül foglalkozó, a bölcsőde orvosából, gyógypedagógusából, kisgyermeknevelőjéből és vezetőjéből álló szakmai csoport véleményének figyelembevételével kell dönteni a gyermek további neveléséről, gondozásáról.

A bölcsődei ellátás megszűnik

- a bölcsődei nevelési év végén (augusztus 31.),
- ha a gyermek harmadik életévét betöltötte és érett az óvodai nevelésre,
- a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-én, ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja,
- a gyermek a hatodik életévének betöltését követő augusztus 31-én, ha sajátos nevelési igényét a Szakértői Bizottság megállapította.
- annak a gyermeknek az ellátása, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését. A szakvéleménye kialakítása előtt más szakember (gyógypedagógus, pszichológus, kisgyermeknevelő) véleményét is kikérheti.

A bölcsődei ellátás abban esetben is megszűnik, ha a szülő vagy törvényes képviselő kérelmezi a megszüntetést, valamint a házirend többszöri súlyos megsértése esetén.

Az ellátás megszüntetéséről (a bölcsődei gondozásra való életkori jogosultság betöltésétől eltérő esetben) az intézményvezető írásban értesíti az ellátást igénybe vevőt, illetve annak törvényes képviselőjét.

Egyet nem értés esetén a jogosult, illetve törvényes képviselője az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat. A fenntartó végrehajtható határozatáig az ellátást biztosítani kell.

Az ellátás megszűnéskor a felek elszámolnak egymással, amely kiterjed az intézmény tárgyi eszközeiben okozott szándékos károkra.

Nem igényelhető a bölcsődei ellátás, ha a szülő bármilyen okból (pl. munkanélküli, főállású anyasági támogatás folyósítása) állandó jelleggel otthon van, kivéve, ha rokkantnyugdíjas, vagy betegsége miatt szükséges a gyermek bölcsődei elhelyezése. Ezen utóbbi tényrt orvosi igazolással kell alátámasztani.

A bölcsődei ellátás igénybevétele kérelemre történik, melyet a gyermek törvényes képviselője nyújthat be a bölcsőde vezetőjéhez. A döntésről az intézményvezető 30 napon belül írásban értesíti a szülőt.

A felvételre való jelentkezés folyamatosan történik. Túljelentkezés esetén az elutasított gyermek várakozó listára kerül.

Az igénybevétel megkezdésekor az intézmény vezetője a törvényes képviselővel megállapodást köt.

A beiratkozáshoz szükséges okiratok:

- munkáltatói igazolás,
- az egyik szülő személyi igazolványa és lakcímkártyája,
- a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót igazoló hatósági igazolvány, és a lakcímet igazoló hatósági igazolvány,
- a gyermek TAJ kártyája,
- kötelező oltások igazolása,
- orvosi igazolás,
- a gyermek esetleges beteségeit igazoló dokumentum,
- gyermekvédelmi kedvezményről szóló határozat,
- hátrányos helyzetről szóló határozat.

A bölcsődei ellátást jelenleg térítésmentesen lehet igénybe venni.

A személyi térítési díjról a Fenntartó évente dönthet és megváltoztathatja.

A gyermekek bölcsődei életrendje

A gyermekek bölcsődei életrendjét, időbeosztását a csoportnaplóban rögzített napirend szerint szervezzük. A napirend betartásáért a kisgyermeknevelő felel.

6:45-8:00	Gyermekek folyamatos átvétele, a szülőktől tájékozódás a gyermek aktuális állapotáról. Szabad játéktevékenység biztosítása.
8:00-8:30	Mosdóhasználat, tisztázás, előkészületek a reggelizéshez, reggelizés
8:30-9:30	Tevékenységek kezdeményezése. Szabad játéktevékenység feltételeinek megteremtése a csoportszobában vagy az udvaron.
9:30-10:00	Mosdóhasználat, tisztázás, előkészületek a tízóraihoz, tízóraizás
10:00-11:30	Szabad játéktevékenység a csoportszobában, vagy az udvaron.
11:30-11:45	Mosdóhasználat, tisztázás, előkészületek az ebédhez
11:45-12:15	Ebédeltetés, készülődés a délutáni pihenéshez
12:15-15:00	Elalvás előtti mese, pihenés
15:00-15:30	Folyamatos ébresztés, mosdóhasználat, tisztázás, előkészületek az uzsonnához. Uzsonna
15:30-17:00	Szabad játéktevékenység a csoportban. Folyamatos átadás. A szülők tájékoztatása a gyermekükkel kapcsolatos tudnivalókról.

A gyermek érkezésének és távozásának rendje

A bölcsőde naponta reggel 6:45 órától 17:00 óráig fogadja a gyermekeket.

Reggelente legkésőbb 8:00-ig kérjük érkezzenek meg a gyerekek, mert reggelizés közben nem tudjuk a gyerekeket átvenni. A később érkező gyerekeket 8:30 után tudjuk fogadni

Az ebéd után hazamenő kisgyermeket 12:15 órától lehet elvinni. A délutáni pihenés nyugalma érdekében 15:30 órától fogadjuk a gyermekekért jövő szülőket.

- A gyermeket bölcsődébe érkezéskor és távozáskor a szülő minden esetben személyesen adja át a gondozónőnek.
- A bölcsődéből a gyermeket csak a szülő vagy az általa írásban meghatalmazott, a felvételi könyvben szereplő személy viheti el. 14 éven aluli gyermek e feladattal nem bízható meg.
- Elvált vagy válófélben lévő szülők esetén csak a bírói ítélet szerint megállapított, szülői felügyeleti jogot gyakorló, megkapó anya vagy apa viheti el a gyermeket. Amennyiben nincs ilyen döntés, mindkét szülő bármikor élhet ezzel a jogával.

- A gyermek érkezésekor vagy elvitelekor a szülők vagy hozzátartozók nem mehetnek be a csoportszobába.
- Ha a szülő a gyermekét méltányolható, rendkívüli ok miatt a bölcsődéből a nyitvatartás végéig nem tudja elvinni, köteles a bölcsődét értesíteni.

Nyitvatartási idő

Ellátási napokon: 6:45 – 17:00 óráig.

- A gondozási-nevelési év szeptember 1-től augusztus 31-ig tart.
- A bölcsőde nyáron 4 hetes szünetet tart. (július utolsó két hete, augusztus első két hete) Ezen idő alatt fertőtlenítő nagytakarítást és karbantartási munkálatokat végzünk.
- Év végén, december 23-tól december 31-ig, illetve az újév első hetében is szünetet tartunk.
- Bölcsődék napja: április 21. Ezen a napon, ha az heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik, az azt követő legközelebbi munkanapon nevelés-gondozás nélküli munkanapot tarunk, a bölcsőde zárva tart! - (15/1998.NM módosított rendelet)

Szülői értekezlet, fogadó napok, órák

Szülői értekezlet évente két – három alkalommal, de minden nevelési év kezdetén kötelezően.

Fogadó napok, órák az intézményvezetővel: a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek szülei számára személyesen és telefonon hétköznapi munkaidőben, minden más személy részére, előre egyeztetett időpontban.

Fogadó napok, órák a nevelővel: előre egyeztetett időpontban.

Étkezés

A bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek intézményen belüli meleg étkeztetését a fenntartó vásárolt szolgáltatás útján biztosítja,

A bölcsőde melegítőkonyháján tálaljuk a napi négyszeri étkezést biztosító reggelit, tízórait, ebédet és az uzsonnát, betartva a HACCP rendszer működtetését, valamint a 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásait.

A bölcsődei étkezés térítésköteles.

Az étkezési díjat a 29/1993. (II.17.) NM rendelet alapján minden hó 10. napjáig kell befizetni.

Ingyenes étkezés biztosítására való jogosultág illeti meg a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/B. §-a alapján a gyermekeket. A jogosultságot évente érvényesíteni kell!

Hiányzás esetén az étkezési igény jelentése személyesen vagy telefonon történhet. Lemondani a hiányzást megelőző nap 9:30-ig lehet, hiányzásból visszatérő gyermeknek igényelni az ellátási napot megelőző nap 9:30-ig kérjük jelezni.

Az ingyenes étkezést igénybe vevő szülőnek is kötelessége az étkezés lemondása!

Amennyiben a gyermek olyan diétára szorul, amelynek elkészítését a főzőkonyha nem tudja vállalni, az étkezés megoldása egyéni megállapodás alapján történik.

A bölcsődébe hozott értékek megőrzése, elhelyezése

A bölcsődei átadóban minden gyermeknek külön szekrénye van a ruhák tárolására. Kérjük, hogy csak a legszükségesebb dolgokat tárolják a szekrényben, mert a bölcsődében hagyott, illetve a gyermek személyes (átadóban hagyott, csoportba bevitt, illetve gyermekén lévő) tárgyaiért, ékszereiért nem tudunk felelősséget vállalni.

Kérjük, hogy a gyermek ruháját, cipőjét lássák el jellel vagy névvel az azonosíthatóság miatt.

Behozható tárgyak:

- otthoni kedvenc játékukat, tárgyukat behozhatják, megmutathatják a gyermekek a bölcsődében, ha az egyéb - egészségügyi, tűz- és balesetvédelmi szempontból megfelelő, de felelősséget nem tud vállalni érte az intézmény,
- a gyermekek babakocsiját a babakocsi tárolóban lehet hagyni,
- értéktárgy vagy balesetet okozó, egészséget károsító tárgy nem hozható,
- az intézmény területére állatot behozni tilos!
- tilos a gyermekek részére házi készítésű ételt, italt behozni az ÁNTSZ előírása szerint!

A gyermek egészségének védelme

Betegsége gyanús, lázas gyermeket nem szabad bevinni a bölcsődébe.

- Amennyiben a betegség gyanúja a nap során merül fel a kisgyermeknevelő jelzi a szülőnek, hogy minél hamarabb vigye el a gyermekét. A bölcsődében minden esetben ún. sürgősségi ellátás (lázcsillapítás, elsődleges sebellátás) történik, a betegség kezelése a család orvosának a feladata. Lezajlott betegség után a szülő köteles orvosi igazolást vinni a bölcsődébe, de legalább 3 napos tünetmentesség a feltétele a közösségbe való visszatérésnek.
- A gyermek gyógyszerérzékenységről a szülő köteles tájékoztatni a bölcsődét, a kivizsgálás eredményét kérjük bemutatni.
- A rendszeres gyógyszeres kezelés alatt álló gyermek ellátásáról, egyéni egyeztetés szükséges a gyermek gondozójával.
- A családban előforduló fertőző betegségekről a bölcsődét tájékoztatni kell. (Fokozott elővigyázatosság, fertőtlenítés, védőoltás miatt).
- A fejtetővel fertőzött gyermeket a lehető legrövidebb időn belül el kell vinni a bölcsődéből a többi gyermek védelme érdekében. A bölcsődébe való visszatérés csak védőnői vagy orvosi igazolás ellenében lehetséges.
- Tartós, krónikus betegségben szenvedő, továbbá étel-, gyógyszerallergia esetén a gyermek szülei kötelesek a bölcsődét tájékoztatni. Ilyen esetben írásban nyilatkoznak a szülők szakorvosi engedély birtokában, hogy az egészségügyi kockázatot ismerve, valamint, hogy a bölcsőde egészségügyi személyzettel nem rendelkezik, így is vállalja gyermek bölcsődébe járását.
- A gyermek gyógyszerzése nem lehetséges a bölcsődében, kivételes esetben külön engedéllyel, egyéni elbírálás alapján.

A gyermekre vonatkozó védő-óvó előírások

Az intézmény a bölcsődébe érkezés után a kisgyermeknevelőnek vagy a dajkának átadott kisgyermekért vállal felelősséget. A bölcsőde személyzete az érkező szülőnek, ha átadja a gyermeket, attól kezdve a szülő a felelős a gyermek felügyeletéért.

A szülők írásban nyilatkoznak arról, hogy a gyermeküket ki viheti haza a bölcsődéből, gyermekük kinek adható át. Az ettől való eltérést írásban módosíthatják.

A bölcsődében a gyermekek rövid időre sem hagyhatók felügyelet nélkül, a teljes nyitvatartási időben a kisgyermeknevelő és a dajka foglalkozik a gyermekekkel.

Testi épségük megóvásáért a kisgyermeknevelő és a dajka felelős.

Az intézmény kapuit és bejárati ajtaját napközben zárjuk.

Hiányzás

A távolmaradást személyesen vagy telefonon jelezni kell a hiányzást megelőző nap reggel 8:30 óráig az intézmény +36(33)950-732 telefonszámán, vagy a bölcsőde facebook csoportjában.

Betegség után a gyermek csak orvosi igazolással térhet vissza a közösségbe.

Kérjük a gyermek huzamosabb idejű távolmaradását a szülő írásban jelezze.

Ha a gyermek 4 hétig folyamatosan távol marad a bölcsődétől, s ez idő alatt a szülő nem él jelzéssel a hiányzás okáról és a visszatérés várható időpontjáról, úgy a gyermeket a bölcsődéből „kimaradottnak” tekintjük. Ebben az esetben a gyermek helyére a várólistán, soron következő gyermek felvételére kerül sor.

Kapcsolattartás, érdekképviselő

A család és a bölcsőde kapcsolatának erősítésére lehetőséget biztosítunk a szülővel történő beszoktatáson túl a gondozónő-szülő napi találkozásaira, az családi füzetten keresztül történő információcserére, szülői értekezletekre, csoportbeszélgetésekre.

A családi füzetbe történő bejegyzéseiket szívesen vesszük, akár a gyermek egészségi állapotára, akár a gyermek fejlődésére, vagy otthoni eseményekre vonatkoznak.

Az intézményben SZMK működik, melynek tagjai a szülők. Kérjük, hogy bármilyen, az intézmény működésével, a gyermekek ellátásával, kapcsolatos véleményüket, esetleg kifogásaikkal, panaszaikkal forduljanak bizalommal az intézmény vezetőjéhez, aki 10 napon belül választ ad panaszaikra. Amennyiben a vizsgálat eredményéről 10 napon belül a szülő, vagy törvényes képviselője nem kap értesítést, vagy a megtett intézkedéssel nem ért egyet, úgy az intézmény fenntartójához, illetve a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat.

Az intézmény helyiségeinek használati rendje

A benttartózkodás szabályozására a bölcsődés gyermekek egészségének, nyugalmanak megőrzése, valamint az intézmény érték- és vagyonvédelmének biztosítása érdekében van szükség.

- Az intézmény épületébe való belépés azok számára engedélyezett, akik az intézménnyel törvényes kapcsolattartásban, partneri viszonyban állnak.
- A gyermekek az intézmény létesítményeit, helyiségeit csak kisgyermeknevelő felügyelete mellett használhatják.
- A bölcsőde épületében, udvarán a nyitvatartáson túl, hétvégén, munkaszüneti napokon csak az intézményvezető engedélyével lehet tartózkodni.
- A bölcsőde területén fertőző beteg (sem felnőtt, sem gyermek) nem tartózkodhat.
- A gyermekek a bölcsőde területén csak felnőtt felügyelete mellett tartózkodhatnak.
- A csoportszobában törvényes képviselő csak az engedélyezett alkalmak esetén tartózkodhat (beszoktatás, nyílt nap, ünnepélyek, Családi Nap stb.).
- A bölcsőde egész területén ittas személy nem tartózkodhat, a kábítószer és szeszes ital fogyasztása tilos!
- A nemdohányzók védelméről szóló 2005. évi CLXXXI. törvény 1999. évi XLII. törvénymódosítás 2. § (2) bekezdés b. pontja szerint a bölcsődében dohányzóhely nem jelölhető ki! Ennek értelmében a bölcsőde egész területén DOHÁNYOZNI TILOS! Tilos a dohányzás a bölcsőde épületének 5 méteres körzetében is!
- A bölcsőde területére állatot behozni tilos, terápiás- és segítő állat kivételével!
- A bölcsőde épületében és a bölcsőde udvarán minden törvényes képviselőnek és a bölcsődével kapcsolatban nem álló személyeknek kötelességük a kulturáltviselkedés szabályait megtartani. Ennek értelmében tartózkodniuk kell a botránnyokozástól, az agresszív (erőszakos, provokatív, másokat zaklató) viselkedéstől.
- A bölcsőde területén az épület felszereltségében és a berendezési tárgyaiban előidézett kárt a károkozóknak meg kell téríteni.
- A bölcsőde udvarán a bölcsődés gyermek csak kisgyermeknevelői felügyelettel tartózkodhat, az ott lévő játékokat, létesítményeket csak a bölcsődébe járó gyermekek használhatják kisgyermeknevelői felügyelettel.
- A bölcsőde udvara nem nyilvános játszótér, a bölcsődével jogviszonyban nem álló személyek nem használhatják, kivételt képeznek az Intézmény által szervezett családi rendezvények.

A bölcsőde helyiségeinek használói, továbbá a bölcsőde minden dolgozója felelős:

- a bölcsőde tulajdonának megóvásáért,
- a bölcsőde rendjének, tisztaságának megóvásáért,
- a tűz- és balesetvédelmi, valamint a munkavédelmi szabályok betartásáért,
- az intézményi SZMSZ-ben, a házirendben és egyéb belső szabályzatokban megfogalmazott előírások betartásáért.

A hivatalos ügyintézés a bölcsőde intézményvezetőnek helyiségében történik.

Egyebek

- Kérjük, ügyeljenek az intézmény tisztaságának megőrzésére.
- Kérjük, sáros, utcai cipőben ne lépjenek a csoportszobába.
- Kérjük a szülőket, hogy a gondozót csak a szükséges időre tartsák fel, mert elvonják a gyermekcsoportról a figyelmet.
- Gyermekükkel kapcsolatos információt csak gyermekük gondozójától vagy az intézmény vezetőjétől kérjenek.
- A gyermekről csak szülei és a hivatalos szervek kaphatnak felvilágosítást.
- A bölcsődét látogatók kötelesek vigyázni az intézmény felszereléseire és értékeire.
- Kérjük, hogy a gyermek szekrényében ételt és italt ne hagyjanak.
- Kérjük, hogy az átadóban a gyerekek sem érkezéskor, sem távozáskor ne fogyasszanak semmilyen ételt, italt, nassolni valót stb.
- **Az intézmény egész területén tilos a dohányzás és a szeszesital fogyasztás!**
- Felhívjuk figyelmüket, hogy a bölcsőde személyzete nem ad ki más gyermekéről, illetve szülőtársáról és annak elérhetőségeiről információt.

Záró rendelkezések

A Házi rend nyilvános, az intézményvezető irodájában bárki számára hozzáférhető, illetve kifüggesztve megtalálható a faliújságon.

A Házi rend egy példánya a szülő részére átadásra kerül, melynek átvételéről az intézmény felé a Nyilatkozat aláírásával igazol.

A Házi rend minden évben felülvizsgálatra, igény szerint módosításra kerül.

A Házi rendben nem szabályozott kérdésekben az SZMSZ rendelkezései az irányadók.

A HÁZIREND BETARTÁSÁT KÖSZÜNJÜK!

Kelt: Mogyorósbánya, 2023. november 29.

.....
Intézményvezető

2. számú melléklet

KÉRELEM
BÖLCSŐDÉBE TÖRTÉNŐ FELVÉTELHEZ

Alulírott _____ (gyermek törvényes képviselője) kérem
_____ nevű gyermekem bölcsődébe való felvételét!

Felvétel kérelmezett időpontja:

Felvétel kérelmezett helye: Mogyorósbányai Minibölcsőde

1. Gyermek neve:

Születési hely, idő:

Állampolgárság:

Anyja neve:

Lakóhely:

Taj szám:

Tartózkodási hely:

2. Törvényes képviselő neve:

Születési hely, idő:

Állampolgárság:

Anyja neve:

Lakóhely:

Tartózkodási hely:

Telefonszám:

E-mail:

3. Törvényes képviselő neve:

Születési hely, idő:

Állampolgárság:

Anyja neve:

Lakóhely:

Tartózkodási hely:

Telefonszám:

E-mail:

Ezúton nyilatkozom arról, hogy kérelmemet az alábbi speciális helyzet indokolja:

- Gyermekek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.
- Törvényes képviselője munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll
- Gyermekek törvényes képviselője időskorú
- Gyermekek törvényes képviselője egyedülállóként neveli
- Gyermekekkel együtt a családban 3 vagy több gyermeket nevelnek.
- Gyermekek eltartója GYES-ben vagy ápolási díjban részesül
- Gyermekekről törvényes képviselője/gondozója szociális helyzete miatt nem tud gondoskodni *
- Gyermekeknek – fejlődése érdekében - állandó napközbeni ellátásra van szüksége *
- Egyéb: .....

A kérelemhez kötelező csatolni a házi gyermekorvos vagy a házi orvos igazolását arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében gondozható!

Ezúton nyilatkozom arról, hogy:

- kérelem benyújtásakor a bölcsődei ellátás tartamáról, feltételéről és az intézmény által vezetett gyermekekre, szüleire és törvényes képviselőjére vonatkozó nyilvántartásról tájékoztatást kaptam,
- tudomásul veszem, hogy a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. Törvény alapján vezetett intézményi nyilvántartáshoz köteles vagyok adatokat szolgáltatni,

- tudomásul veszem, hogy köteles vagyok a jogosultsági feltételekben, valamint a természetes személyazonosító adatokban bekövetkezett változásokról nyilatkozni,
- a fenti adatok a valóságnak megfelelnek.

Kelt: Mogyorósbánya, ...

.....

Kérelmező (Törvényes képviselő) aláírása

MEGÁLLAPODÁS

Mely létrejött egyrészről a

Mogyorósbányai Minibölcsőde

Székhely: 2535 Mogyorósbánya, Petőfi Sándor utca 5/a.

Törzskönyvi azonosító szám (PIR): 847285

Adószám: 15847287-1-11

KSH statisztikai számjel: 15847287-8891-322-11

Képviseli: Zombori Bernadett Mária

, mint a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmény és a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek szülője (törvényes képviselője) között.

Anya (törvényes képviselő) adatai:

Név: _____

Születési név: _____

Anyja neve: _____

Lakcíme: _____

Tartózkodási hely: _____

Apa (törvényes képviselő) adatai:

Név: _____

Születési név: _____

Anyja neve: _____

Lakcíme: _____

Tartózkodási hely: _____

A gyermek adatai:

Név: _____

Születési hely, idő: _____

Anyja neve: _____

Lakcím: _____

Tartózkodási hely: _____

TAJ szám: _____

A bölcsődei ellátás kezdő időpontja:

Tartama:

A minibölcsődei ellátás keretében az intézmény biztosítja a gyermek számára:

- a szakszerű gondozást, nevelést, testi- lelki szükségletek kielégítését, fejlődését és a szocializáció segítségét,
- napi négyzeri étkezést,
- fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezetet,
- egészségvédelmet, egészségnevelést, kulturhigiénés szokások kialakulásának segítségét,
- állandóságot, egyéni bánásmódot,
- megfelelő időt a szabadban való tartózkodásra,
- az önálló játéktevékenység támogatását, a gyermek fejlettségének megfelelő képességfejlesztést,
- személyes higiéné feltételeinek biztosítását,
- korcsoportnak megfelelő játékeszközöket, óvodai életre való felkészítést.

A minibölcsőde a szülő számára biztosítja:

- a házirend, szakmai program, nevelési-gondozási alapelvek megismerését,
- adaptációhoz (beszoktatáshoz) szükséges időt, feltételeket,
- tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről,
- rendszeres betekintést a gondozónő által vezetett egyéni dokumentációba (üzenőfüzet),
- szülői értekezletet, egyéni beszélgetést (kisgyermeknevelővel, intézményvezetővel)
- tájékoztatók, étrendek megismertetését.

Az ellátást igénylő tudomásul veszi, hogy az intézményben napi étkezési térítési díjat fizet.

A gyermekétkeztetés során normatív kedvezményre jogosult a Gyvt. 151. § (5) alapján a szülő/törvényes képviselő, ha az alábbi jogcímek alapján nyilatkozatot nyújt be:

- ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül
- ha a gyermek tartósan beteg vagy fogyatékos,
- ha a gyermek olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- ha a gyermek olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- ha a gyermek olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át,
- ha a gyermeket nevelésbe vették.

Az intézményi étkezési térítési díj: 970,- Ft/nap

A kedvezmények jóváírására a kérelem leadását követő naptól van lehetőség.

A szülő tudomásul veszi, hogy a bölcsődei ellátás megszűnik:

- az ellátást igénylő bejelentése alapján,
- ha a gyermek a jogszabályban meghatározott életkort betöltötte,
- meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki az orvosi szakvélemény szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara miatt veszélyezteti a többi gyermek egészségét (15/1998./IV.30./ NM rendelet43.§./3/bek.)

Az intézményvezető tájékoztatja továbbá az ellátást igénylőt az alábbiakról:

- az ellátás tartama és feltételei: a gyermek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését szervezzük meg azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő

programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik (1997. évi XXXI. törvény 41.§. /1/ bek.)

Az ellátást igénylő a Gyvt. 33. § szerint tájékoztatást kapott:

- az intézmény által vezetett, gyermekre vonatkozó dokumentációról: családi füzet, bölcsődei törzslap, adatlap, fejlődési naplók;
- az érték- és vagyonmegőrzés módjáról: a gyermekeknek öltöző szekrénye van, a bölcsődébe behozott játéktárgyakért, ékszerekért felelősséget a bölcsőde nem vállal;
- az intézmény házirendjéről: a melléklet szerint;
- adatszolgáltatásról: köteles az intézményi nyilvántartáshoz adatokat szolgáltatni,
- a panaszjog gyakorlásának módjáról

A szülőnek haladéktalanul jelentenie kell az intézmény felé, ha a jogosultsági feltételekben, vagy személyazonosító adatokban változás történik. Az ellátást igénylő tájékoztatásban részesült, a Házirend egy példányát átvette, az abban foglaltakat tudomásul vette, vállalta a betartásukat. A Házirend az ellátást igénylőre és hozzátartozókra egyaránt vonatkozik. Az ellátást igénylő nyilatkozik arról, hogy a felvételnél közölt adatok a valóságnak megfelelnek.

Jelen Megállapodás a gyermek ellátásának megszűnésével automatikusan hatályát veszti. A Megállapodást és a tájékoztatást a felek – mint akaratukkal mindenben megegyezőt – tudomásul vették és aláírták.

Kelt:

Ellátást igénylő (törvényes képviselő) aláírása

Intézményvezető aláírása